

Offisersbladet

NR. 1 JANUAR - 2005 • ARGANG 22

**USA kjøper
nytt hånd-
våpen fra
Heckler &
Koch**

Side 8-9

**Eurofighter i
rute**

Side 12-13

**Minesveipere
med avansert
søkeutstyr**

Side 30-31

NFF Norsk Flytteforbund

Adams Express AS

Boks 206 Skøyen, 0213 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Alfa Quality Moving AS

Ullern Allé 2, 0381 Oslo
Tel 2206 5150
Fax 22065151
anne@alfamoving.no
www.alfamoving.no

Bergen Flytningsbyrå AS

Storbotn 108, 5083 Øvre Ervik
Tel 55193900
Faks 55194240
post@bergen-flytningsbyra.no
www.bergen-flytningsbyra.no

Cargo Partner AS

Boks 43 Sentrum, 0101 Oslo
Tel 241 34060
Faks 241 34061
Oddvar@cargopartner.no
www.cargopartner.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12, 0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
Ken.baatnes@hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22,
4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 51636050
Tom.ims@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein & Sønn AS

Thranesgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
Visergut@kvk.no
www.kvk.no

Majortrans Flytteservice AS

Boks 39 Røa, 0701 Oslo
Tel 67161616
Faks 67161617
Oslo@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Bergen:

Boks 197 Nesttun, 5853 Bergen
Tel 55925280
Fax 55925290
bergen@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Stavanger:

Boks 244, 4066 Stavanger
Tel 51443900
Faks 51443901
stavanger@majortrans.no
www.majortrans.no

NFB Transport Systems AS

Boks 52, 1401 Ski
Tel 66813800
Faks 66813801
nfb@nfbtransport.no
www.nfbtransport.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070 Faks 70155007
Post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
Post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Fax 51524907
Stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
Flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Boks 243 Nyborg, 5871 Bergen
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen

Transport&Flytteservice AS
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

Offisersbladet

Nr. 1 - 2005 - 22. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Tlf: 23 10 02 20
Faks: 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse:
Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonsesjef:

Lars-Kristian Berg
Brugt 14, 0186 Oslo
Tlf:+47 22 17 35 23
Mob: +47 928 13 450
Faks: +47 23 16 34 31

(Bekreftet opplag 2005: 10.700)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis
BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for
innholdet og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2005:

Nummer	Matr. frist	Utgivelse
Nr. 1 jan/febr	24.01	14.02
Nr. 2 mars	14.03	26.03
Nr. 3 april/mai	25.04	09.05
Nr. 4 juni	06.06	23.06
Nr. 5 juli/avg	15.08	27.08
Nr. 6 sept/okt	19.09	10.10
Nr. 7 nov/des	14.11	08.12

Grafisk produksjon:

Merkur-Trykk AS
Postboks 25 Kalbakken
0901 Oslo
E-post: hilde@merkurtrykk.no
Internett: www.merkurtrykk.no

Forsidebilde: Tegning: HERB

Redaksjonen avsluttet: 04.02.05

5 BFO leder:
Forsvarets omdømme

6 KAFO leder:
Tid for ettertanke!

7 BESO leder:
Nytt år, nye muligheter

8 Ny USA-rifle erstatter M-16

10 Litt av hvert

12 Stadig flere Eurofightere ruller ut fra
fabrikken i Warton

14 Setermoen det nye ISTAR-senteret

16 Fra Ryktebørsen

17 Tilbakeblikk

18 Norge på plass i Baltikum

21 BFO informerer

31 Glad for å kunne hjelpe

32 Hunt where you can,
and sweep where you must

34 Amerikansk taktikk i Irak

36 Leserbreve

38 Familekos for gamle krigshunder

40 Prosjektledelse - en karrierevei på lik
linje som operativ ledelse

REDAKTØREN

Tunge tak

Ja, da har 2005 startet på verst tenkelig måte med milliardoverskridelse og mer påfyll av negativ omtale av Forsvaret. Hvem som visste, hvordan dette kunne skje og hvem som tidlig nok skulle ha rapportert om overforbruket, vil tiden vise. Det tragiske er at det skapes et inntrykk av et Forsvar bestående av "bevisstløse" offiserer i ledende stillinger, uten kontroll på tildelte midler. Marit Nybakk er en av de fremste til å hevde dette. Hun sier gjentatte ganger at det må større politisk styring til, og at Stortinget må gi sterkere føringer på driften av Forsvaret. Er det ikke nettopp det som har skjedd? Forsvarsdepartementet(FD) har integret forsvarsstaben og departementet, og mer enn halvert Forsvarssjefen stab. Dermed har de blant annet redusert Frisvolds mulighet til å ha full kontroll over løpende driftsutgifter? FD med Krohn Devold i spissen har i følge mine kilder også overstyrt flere innstillinger/avgjørelser som Forsvarssjefen har tatt, samt ved flere anledninger detaljstyrt på relativt lavt nivå. Burde ikke da statsråden ta mer ansvar for den situasjonen som har oppstått? Å dekke inn overforbruket på nærmere en milliard kroner innenfor driftsåret 2005, kan få uante konsekvenser for avdelingens evne til å opprettholde sin operative status. Dessuten kan det vise seg å være et brudd på budsjettforliket som er inngått i Stortinget. Jeg synes også det er i overkant panikkartet å sparke to ledere med budsjettansvar før årsakssammenheng og alle tall er kommet på bordet. Er det slik man viser ansvar i den politiske verden? Ha et fortsatt godt nytt år, kanskje med litt flere utfordringer enn vi hadde håpet på!

Blader merket er medlem av
Den Norske Fagpresses Forening

fagpressen

Opplagskontrollert

UTENLANDSBEORDRING?

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

HVA MED DEN BILEN DU HAR I DAG?

INNBYTTE?

VOLVO XC70

Pris fra EUR 27 270 (2.5T 210hk)

2.5T AWD, 210hk
D5 AWD, 163hk (diesel)

Gj.sn.forbruk 8,5 l/100km. CO₂-utslipp 226 g/km.

VOLVO V70

Pris fra EUR 21 380 (2.4 140hk)

2.4S, 140hk
2.0T, 180hk
2.5T, 210hk
T5, 250hk
2.5T AWD, 210hk
2.4D, 130hk (diesel)
D5, 163hk (diesel)
D5 AWD, 163hk (diesel)

Gj.sn.forbruk 9,1 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

VOLVO TOURIST & DIPLOMAT SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot.

Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg.

Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA.

Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

ONE WORLD, ONE MARKET

VOLVO

TOURIST & DIPLOMAT SALES

Forsvarets omdømme

Den siste tiden har brakt oss i en situasjon vi etter hvert kjenner så altfor godt. Kritikkverdige forhold i Forsvaret er i fokus og den offentlige oppmerksomhet er selvfølgelig stor og kritisk. Mange rister nok på hodet og lurar på hva som skjer i Forsvaret og mange av dem som lurar, tjenestegjør til daglig i det samme Forsvaret. Hvordan kunne det skje at et overforbruk på nesten en milliard kroner - tusen millioner, ikke ble oppdaget før året var omme og regnskapet ble gjort opp? I en slik situasjon er det mange forslag til årsakssammenheng. BFO vil peke på tre forhold som må undersøkes. Det er åpenbart at vi må rette oppmerksomheten mot oss selv, det skylder vi skattebetalerne som finansierer Forsvaret. Hva må vi gjøre annerledes og bedre, slik at vi kan stå rakrygget i offentlighetens søkelys. Forsvarets sjef er på alle nivå bærer her et stort ansvar. Jeg er sikker på at jobben vil gjøres med dypt alvor.

Men vi må også undersøke i hvilken grad det høye tempoet og trykket i de mange parallelle omstillingstiltakene har bidratt og til slutt hvordan personellreduksjonene innenfor støtte- og styringsfunksjoner på alle nivå har påvirket situasjonen. De siste forholdene krever ydmykhet, åpenhet, ærlighet, alvor og tålmodighet fra Forsvarsdepartementet og ikke minst ministeren selv. Lett blir det ikke, men det må gjøres skikkelig. En for overflatisk behandling degenererer fort til enda en jakt på syndebooker.

Forsvaret fremstår i dag med betydelig svekket omdømme. Det må vi ta inn over oss. Men vi må ikke grave oss ned i negativitet og pessimisme for lenge av gangen. Vi gjennomfører den største omstillingen i offentlig sektor noensinne, samtidig som vi bidrar med viktige kapasiteter og tilstedeværelse både ute og hjemme. Det arbeides med stort pågangsmot og ansvarsfølelse for å make dette og vi oppnår gode resultater på mange områder. Men med et gigan-

tisk overforbruk i fjor, kritisk søkelys på vår virksomhet og svekket troverdighet, kan vi ikke trøste oss med at mye annet går godt. Til det er situasjonen for alvorlig.

Jeg har uttalt at Forsvarsminister Kristin Krohn Devold nå fremstår som en belastning for Forsvaret og grunnlagt mitt syn. Det kan man være enig eller uenig i, men jeg mener det er riktig. I løpet av de siste årene har Forsvarsministeren måtte tåle hard kritikk ved mange anledninger, mer eller mindre berettiget. Hver gang er bot og bedring lovet og samme medisin blitt ordinert: økt omstillingstempo og høyere trykk, med mer politisk styring. Denne kuren har ikke virket spesielt godt. Vi har gått fra den ene krisen til den andre. At opposisjonen på Stortinget av taktiske, politiske grunner ikke vil felle regjeringen, bidrar ikke akkurat til å gjøre situasjonen enklere. Ministeren bærer nå et lass av tidligere refselsel med seg, som kastes på kritikkens bål når neste kritikkverdige forhold flammer opp. Det negative fokuset på Forsvaret blir forsterket og under slike forhold blir det vanskelig, ja nærmest umulig, å lede Forsvaret ut av krisen.

Situasjonen blir ikke bedre av at ministeren velger å tviholde på sin posisjon, mens sjefer på et lavere nivå må gå allerede før det endelige regnskapet er lagt frem og årsaksforholdene er klarlagt. Vi vil trives dårlig i et forsvar der den øverste ledelsen står for et lederskap med følgende uttrykk: "Gjør som jeg sier, ikke gjør som jeg gjør".

Militære befalingsmenn har alltid måttet lære av lederansvaret ikke kan delegeres og skyves over på underordnede. Forsvarsminister Kristin Krohn Devold demonstrerer at hun ikke skjønner innholdet i, og betydningen av det å ha lederansvar.

Det er beklagelig.

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Anfinen, Jostein24123 10 02 41909 26 655
Aune, Per Hermann23923 10 02 39992 08 751
Bjerkansmo, Jimmy23723 10 02 37932 08 717
Clausen, Holst Einar24223 10 02 42928 14 251
Coucheron, Didrik23023 10 02 30928 88 643
Dahl, Ragnar23823 10 02 38934 98 520
Eriksen, Mona24323 10 02 43924 28 698
Gabrielsen, Erik23623 10 02 36920 96 432
Kay, Eva24823 10 02 48928 61 140
Kristiansen, Espen24723 10 02 47926 29 354
Lillerovde, Frode24023 10 02 40906 40 209
Solberg, Eivind23123 10 02 31934 08 550

Stange, Arild23423 10 02 34934 98 522
Ulrichsen, Kari24623 10 02 46928 05 621
Omstillingstillitsvalgt23223 10 02 32
Rudberg, Rune23223 10 02 44934 20 377
Jacobsen, Guttorm23223 10 02 32926 94 221

Sentralbord22023 10 02 20Mil: 0510 5694

Dreier møterom22123 10 02 21

Tordenskiold møterom22323 10 02 23

Post-/pakkerom22723 10 02 27

Telefax BFOSiv:23 10 02 25

Tid for ettertanke!

Vi har nå kommet oss tilbake på skolebenken etter en etterlengtet juleferie, men for mange ble den gjerne ikke helt som man hadde håpet. Ingen kunne vel ane at utfallet av flodbølgen som rammet deler av Asia 2. juledag skulle få så enorme konsekvenser. Selv om man ikke er direkte berørt som pårørende er det likevel stor sannsynlighet for at noen i miljøet rundt en er det. Uansett er dette en katastrofe som går inn på oss. Det som er viktig i tiden fremover er at vi ikke lar katastrofen svinne bort med medias interesse, og på den måten lar de etterlatte sitte igjen alene. Gjennom de aksjonene som er gjort til nå har den enkelte fått anledning til å gi sitt økonomiske bidrag, men det som jeg tror er vel så viktig er at man i ettertid viser omtanke og medmenneskelighet overfor dem som sitter igjen og har mistet noen, enten det er familie, venner, naboer eller kollegaer. Enkelte av oss vil gjerne møte folk på jobben som har vært i området og bistått i redningsarbeidet og således er berørt på den måten. Noen av oss vil kanskje stille spørsmål om hvordan man skal gjøre dette. Det finnes vel egentlig ikke noe entydig fasitsvar på det, men i noen tilfeller skal det kanskje ikke mere til enn å ta en telefon for å spørre hvordan det går. Min oppfordring til dere er uansett å bidra med støtte og på den måten hjelpe dem som trenger det gjennom sorgen.

Så til det som vi til daglig er mest opptatt av her hjemme, nemlig utdanningen vår. Som det er vedtatt i Stortinget skal befals- og offisersutdanningen, slik vi kjenner den, legges ned og erstattes av en grunnleggende befalsutdanning på 3 mnd og en treårig krigsskole for alle. Innenfor dette kommer også endringer i befalsordningen og reduserte årskull ved krigsskolene. Dette medfører selvfølgelig en del omlegginger i forhold til den utdanningen vi som allerede går på krigsskolene gjennomfører. Av krigsskolene vil dette få minst innvirkning på Sjøkrigsskolen ettersom det der allerede er et treårig løp, men også her vil det komme endringer på enkelte linjer. Når det gjelder hær og luft, så vil det måtte gjennomføres en del større endringer, blant annet pga overgang fra toårig til treårig krigsskole. For at vi ikke skal bli fullstendig overkjørt er det derfor viktig at vi som kadetter på dagens ordning også engasjerer oss i den revideringen av Tff kl IV (Utdanning av befal) som foregår i disse tider. Det har vært nedsatt en arbeidsgruppe på dette som har kommet frem til et forslag som blir lagt ut til høring, og det er nettopp i den forbindelse det er viktig at vi som kadetter engasjerer oss.

I den nye, reviderte utgaven av Tff kl IV vil alle de endringer som nå står for døren komme inn, samt at den også må tilnærme seg den sivile høyskoleloven. Sistnevnte er en effekt av at KS utdanning skal føre til bachelor grad. For at dere skal få tilgang til høringsutkastet vil det bli forsøkt avholdt medlemsmøter på de enkelte skolene, samt at dere vil kunne finne en link til dette på KAFO sine nettsider på www.bfo.no.

Jeg vil også benytte anledningen til å gjøre litt reklame for årets vårkonferanse. Arbeidet med denne er kommet godt i gang og vi jobber for tiden med et meget spennende opplegg i Tyskland. Et av de aktuelle temaene for denne konferansen er selvfølgelig Tff kl IV, men med forbehold at det kommer innenfor høringsfristen. Skulle du som kadett ha forslag til aktuelle saker som bør tas opp i et slikt fora, er det viktig at du meddeler dette til ditt lokale styre eller til landsstyret. Jeg vil derfor oppfordre de som kunne tenke seg å engasjere seg i en faglig og sosial begivenhet en langhelg i begynnelsen av april om allerede å melde sin interesse til sitt lokale KAFO styre. Om du skulle være kadett på sivil utdanning er det selvfølgelig også muligheter for å delta. For deg er det bare å ta kontakt med noen i det lokale styret for den krigsskolen du tilhører, eller noen i landsstyret.

Anders Fiskerstrand
Leder KAFO

Nytt år, nye muligheter

Jeg håper og tror at flesteparten av dere nå sitter med en god og varm følelse. Julen er vel overstått, og god mat og drikke er konsumert i rikelige mengder. Familiens og venners nærhet har forhåpentligvis også bidratt til en fin avkobling, hvor alle har fått rikelig med tid til å lade sine batterier, og samtidig klargjøre seg til den siste gjenstående etappen.

Jeg har i det siste fått flere bekreftelser på at vi elever kan føle oss trygge på at vår befalsorganisasjon tar godt vare på, og i ytterste konsekvens setter inn alle mulige midler for at rettighetene våres ikke skal neglisjeres. Ett eksempel på dette har vi nylig vært vitne til i BESO Landsstyre, der et medlem fikk behov for støtte i forbindelse med det som i verste fall kunne endt med frabeordning fra skolen. Her grep BFO raskt inn og sørget for at saken ble behandlet etter regelverket. De av dere som aktivt er inne på BFO/ BESO sine hjemmesider, eller har fulgt med i media, har nok i den siste tiden sett at organisasjonen vår på ingen måte står på stedet hvil!

I den korte tiden som BESO-leder har jeg fått anledning til å delta på to landsstyremøter og BFOs lederkonferanse i Tallin, Estland. Sistnevnte inkluderte lokalforeningsledere fra hele landet, representanter fra BFOs hovedstyre, samt hele BFOs sekretariat. Her var både BESO og KAFO (Kadettforum) representert. Dette ga oss en glimrende mulighet til å høste erfaring og fremme våre saker. Den saken som angikk oss mest, var den nye befalsordningen. Det var tydelig å se at det var en sak som engasjerte mange. Samtidig vil jeg fremheve at det var betryggende og godt å se at de eldre i BFO engasjerte seg så sterkt som de gjorde, og at de var så lydhøre for våre kommentarer. Jeg følte at BESO fikk sagt hva vi som befalelever mener om dette.

Under landsstyremøtene har vi fått hjelp fra de ansatte i BFO til å behandle aktuelle saker som gjelder oss befalelever. Det har gått på beordringsplikt til intops i praksisåret, sluttbonus-ordningen og kjønnskvolter av kvinner for å nevne noe. Referat fra hvert styremøte finnes på BESO sine hjemmesider. Vi er selvfølgelig også interessert i innspill!

Det er også fint å se at alle elevforumene på de respektive skolene er oppe, og ikke minst aktive! Det er elevforumene som er det nærmeste bindeleddet mellom den enkelte elev og landsstyret. Det er ofte de som kan gi oss pekepinn over statusen på skolene og eventuelle lokale saker. BESO er helt avhengig av elevforumene. I år vil vi også gå inn for å skape et mye tettere samarbeid med disse. Jeg kan blant annet nevne at det nå planlegges en nasjonal Playstation rallykonkurranse med flotte premier, en gang før påske. Det er elevforumene på hver enkelt skole som skal stå for gjennomføringen.

Forsvaret har vært mye i media i det siste. Ikke alt har vært like positivt. Nylig ble jo budsjettsprekken kjent. Dette setter jo ikke akkurat Forsvaret i et godt lys. Skyld, eventuelt konsekvenser? -Slik jeg ser det er skyldspørsmålet irrelevant for oss. Men om dette påvirker vår skoletilværelse er derimot meget interessant. Det er jo ikke til å legge skjul på at sprekken med stor sannsynlighet vil påvirke Forsvaret i 2005. Vi i BESO skal gjøre hva vi kan for at dette ikke skal gå utover vår utdanning mtp besparelser og kutt. Her er det viktig at alle er på vakt og tar kontakt dersom noe føles urettferdig!

Til slutt vil jeg vil jeg rette en spesiell tanke til alle de som mistet livet i den forferdelige naturkatastrofen i Asia i julen. Spesielt tenker jeg på om det har vært noen befalelever som har mistet sine venner eller kjære. På min skole (FKKKIS) var skolesjefen tidlig ute og poengterte at skolen var behjelpelig til å hjelpe sine elever som eventuelt hadde det tøft. Håper de andre befallsskolene har gjort det samme.

Jeg ønsker alle et godt nytt år og lykke til med tjenesten som kommer!

Shahrivar Sean Armana
Leder BESO

Ny USA-rifle er

Amerikanerne skal skifte ut M16 riflen og M4 karabinen, og på sikt kanskje også M249 (Minimi) lett mg. Det nye våpenet ser ut til å bli Heckler & Koch M8, et nytt modulært våpensystem.

Av JOHN BERG

M8, som foreløpig er under utprøving og heter XM8, kan ved enkel adskillelse og sammensetning endres fra karabin til kompakt karabin, ikke ulik MP5, eller skarpskytter/LMG (Light Machine Gun) versjon.

Det modulære systemet er basert på felles låskasse med innmat, avtrekkerseksjon, pistolgrep og kolbe, og meget enkelt utskiftbare piper og forskjeffer.

Tåler mye

Kaliberet er fortsatt 5,56 x 45. Men det nye våpenet er lettere enn M16/M4 og koster mindre. Det har roterende låsing, en videreutvikling av Heckler & Kochs velkjente system, og er lukket gassdrevet slik at minimalt med gass kommer inn i våpenet. Vedlikeholdsbehovet reduseres dermed med 70 prosent, hevdes det, og det hevdes også at

det er mulig å skyte opptil 15.000 skudd uten pussing og smøring, selv under de verste feltforhold. Det vil nok mange gjerne se før de tror det, men våpenet krever utvilsomt lite vedlikehold. Den kaldhamrede pipen er garantert for minst 20.000 skudd.

Liten og lett

I vanlig karabin versjon er M8 84,6 cm lang og veier 3,41 kg tom. Pipelengden er 31,7 cm.

Kompaktversjonen har en pipelengde på 22,9 cm, vekten er 3,2 kg og lengden 76,2 cm. Målene er i

statter M16

begge tilfeller med fullt utdratt standard kolbe. Kolben er stillbar med fem lengder. Alternative kolber kan sette på raskt som lynet. Begge våpnene kommer med 10 skudds og 30 skudds magasiner. Et fullt 30 skudds magasin veier 0,5 kg.

DMAR (Designated Marksman/Automatic Rifle) skarp-skytter/lett mg versjonen har en pipelengde på 50,8 cm og tofot. Den veier 4,62 kg og er 103,1 cm lang med standard kolbe helt ute. For bruk som mg finnes et to-trommels 100 skudds magasin som fullt veier 2,2 kg. Belte er ikke oppgitt som opsjon. Som det fremgår, kan 100-skudds magasinet også brukes på karabin og kompakt karabin versjonene, hvis noen skulle føle for det.

Karabinversjonene kan selvfølgelig utstyres med 40 mm granatkaster. De kan også utstyres med det nye MASS (Modular Accessory Shotgun System) kal. 12 hagle systemet.

M8 har et standard x1 rødpunkt sikte med integrert ir pointer og belyser. For DMAR finnes et x4 optisk sikte. Våpenet kan selvsagt utstyres med rail.

G36 og OICW

Auto skuddtakt for M8 oppgis til ca. 825 sk/min. Det betyr at et 30 skudds magasin går på 2,2 sekunder mens et 100 skudds holder til 7,3 sekunders ildgivning.

Utgangshastighet (M855 Ball) for standard karabin oppgis til 2695 fot (821,4 m)/sek., for kompakt karabin 2425 fot (739,1 m)/sek. og for sniper/mg 3005 fot (915,9 m)/sek..

M8 er en videreutvikling av det tyske forsvarrets Heckler & Koch G36. Men egentlig er den utviklet fra underdelen til M29 (foreløpig XM29) OICW (Objective Individual Combat Weapon), et vel 6 kg tungt våpensystem med 5,56 x 45 rifle underdel og 20 mm granatkaster med magasin overdel, samt fullt integrert ildledning med laser avstandsmåler og digital tempering for luftsprenngning av granatene. OICW er et våpen som kan komme til å inngå som bevæpning for én, kanskje to, mann i geværlaget, og da altså med en underdel som er nær identisk med M8.

En million

M16/M4 har nå vært i bruk lenger enn noen annen rifle/karabin i USAs væpnede styrkers historie. Heckler & Koch' USA-divisjon i Columbus, Georgia, (like ved Fort Benning) vil produsere våpenet. Heckler & Koch og General Dynamics' Europa-divisjon har dannet et joint venture for å produsere M8. Leveransene til US Army kan begynne allerede i høst. For USAs del kan det bli produsert nærmere én million våpen, noe som selvsagt vil bidra til å presse prisen ned for eventuelle andre kjøpere.

XM8 basismodell med integrert siktemodul og justerbar kolbe

XM8 kompaktversjon med innfelbar kolbe

XM8 med påmontert 40 mm granatkaster

XM8 skarpskytterversjon med tofot og 30/100 skudds trommelmagasin

Flott jubileumsbok om Ørland Hovedflystasjon

I forbindelse med 50-års jubileumet til Ørland Hovedflystasjon i 2004, er det gitt ut en svært bilderik jubileumsbok som tar for seg hele historien til flystasjonen. Forfatterne er Rune Hovd, Arnt Tore Andersen og Ada Swabe Einarsen. En rekke andre militære og sivile bidragsytere har gjort det mulig å utgi denne 416 siders grundige og historisk interessante boken. Boken kan kjøpes/bestilles ved å ringe Ørland Hovedflystasjon - presse og informasjonsansvarlig.

Gullkorn fra barnemunn

Aftenposten hadde i januar en artikkel om hvordan barn oppfatter saker og ting, og hvordan de forteller det videre. Her er et lite utvalg:

- Noen damer har veldig store pupper, mens andre er nesten toppløse.
- En ektefelle er den fellen man går i når man gifter seg.
- Mordere er bevisstløse i gjerningsøyeblikket.
- Først blir moren bestøvet. Så fester støvet seg og begynner å slå røtter. Til slutt kommer babyen ut av en luke i enden av moren.
- President Clinton har røkt en sigar under kjolen på en dame. Det var det verste amerikanerne hadde hørt om. De ville dømme ham til døden, men de bestemte seg for å angre på hele greia.
- Hvis Gud hadde holdt det han sa om å la alle barna komme til seg, så hadde vi ikke lenger trengt barnehager.

Med fast hånd, og stor effektivitet ble 30 årsmøtedeltagere loset gjennom et tradisjonelt årsmøteprogram når Nettverk for kvinnelig befal (NvKB) avholdt sitt årsmøte på Rygge flystasjon 27 januar.

Før årsmøtet fikk deltagerne overvære et foredrag av AVINORS administrerende direktør Randi R.S. Flesland. Hun tok årsmøtedeltagerne gjennom omstillingsprosessen i AVINOR sett fra ledelsens side, og analyserte hvorfor det, etter hennes mening, hadde blitt skapt så store motkrefter, innenfor enkelte miljøer, mot en helt nødvendig omstilling.

Etter Fleslands foredrag ble årsmøtet offisielt satt og årsberetningen vitner om et meget aktivt nettverk, til tross for relativt begrensede resurser. Av aktiviteter som er gjennomført i 2004 kan nevnes:

- Intops – seminar på Rena
- Temadag på Håkonsvern sammen med Nettverk for kvinner i politiet med fokus på hva som er viktig for kvinner i forhold til kvinner i mannsdominerte miljøer
- Etikksseminar på Linderud
- Tematur: Fremtidens forsvar – områder vi bør vite mer om/forberede oss på

Personell fra Nettverket har deltatt på Folk og Forsvars studietur og flere aktive medlemmer representerte NvKB ved NATOs kvinnekongress i Brussel. I den forbindelse må nevnes at lederen for NATOs kvinnekomite er aktiv i Nettverket. NvKB er medlem i Kvinners frivillige beredskap og har et medlem i Forsvarets likestillingsjury. Mer informasjon om NvKB finnes på www.nvkb.net

Årsmøtet ble, som seg hør og bør, avsluttet med med en velsmakende og hyggelig festmiddag, som var tilberedt og servert av flystasjonens dyktige kjøkkenpersonell.

Bilde: NvKBs leder Hilde Nystad leser årsberetningen, mens styremedlem Geirhild Snildal Engen holder kontroll på årsmøtedokumentene.

Frieri

Før jul la KNM Statsråd Lehmkuhl til kai på Bradbenken. Været har tidligere vist seg fra sin beste side, men i år var det paraplyene som preget mottakskomiteen mens kanonene drønnet sin saluttt på St. Barbaras dag. Det ble likevel en varm velkomst på en kald dag, noe som de fremmøtte vil huske i lang tid fremover.

Med logistikken i orden

Å være borte fra sine kjære i over to måneder har nok vært en ny situasjon for mange av kadettene. Savnet har nok til tider vært stort selv om det fins dekning for mobiltelefon når seilasen har gått nært kysten. Etter litt sang fra shantykolet ble en ung dame ropt opp og bedt om å tre frem. Kadett Oddgeir Hepsø hadde i lengre tid tenkt på å gjøre noe mer ut av sitt samliv enn "bare" å være samboer. Hva er vel ikke bedre da for en kadett på logistikklinjen enn å legge til rette for et frieri med shantikor, seilskute og et gedigent publikumsoppbud. Etter 6 år var tiden inne for en formalisering av forholdet og Rigmor Landrø trengte ikke lang betenkningstid før ringen var på plass på fingeren. Offisersbladet gratulerer og ønsker de hjertelig til lykke med samlivet som ligger foran dem.

Nye utnevnelser - et forvaltningsmessig overgrep?

Brigader Trond Ragnarsøn Karlsen (46) ble 21 januar utnevnt til generalmajor i Luftforsvaret og beordres til tjeneste i den nyopprettede stillingen som sjef for Personell- og økonomistaben i Forsvarsstaben.

Brigader Espen Amundsen (50) ble samme dag utnevnt til generalmajor og beordres til tjeneste i den nyopprettede stillingen som sjef for Fellesstaben i Forsvarsstaben.

-Dette virker som en panikkhandling, sier BFOs leder Didrik Coucheron til Offisersbladet.-Disse enhetene eksisterer ikke, og må nødvendigvis opprettes. Dette betyr at Forsvarsstaben må gjennomgå en uannonisert omstilling, midt inne i den største omstillingsprosessen i offentlig sektor noen gang.

Det må i denne situasjonen være tillatt å si at sirkelen er rund, disse to avdelingene ble faktisk nedlagt ved siste omorganisering av Forsvarets øverste ledelse i 2003. Verken de ansatte, eller Forsvarsledelsen, har vært involvert i opprettelsen av de avdelinger som det ble utnevnt sjefer til sist fredag. Forsvarsministeren har sett seg tvunget til å omgå alle regler som gjelder for opprettelsen av nye avdelinger og embetsutnevnelser i Forsvaret. Er forklaringen at ministeren ikke lenger har tillit til Forsvarssjefen? Det faktum at de sentrale organisasjonene er utelatt fra prosessen understreker at ministeren vil styre uten innblanding fra noen.

Det er helt uvanlig i offentlig sektor at man utnevner sjefer for avdelinger som ikke eksisterer. Hovedavtalen i Staten har klare regler på hvordan avdelinger skal nedlegges og opprettes. At Forsvarsministeren unnlater å følge pålegget fra Stortinget om å forholde seg til Hovedavtalen er vanskelig å forstå.

Utnevnelsene har skapt stor uro i Forsvarsstaben i og med at normale prosedyrer har blitt fullstendig tilsidesatt. Ved siden av at personellet føler at de ikke er gitt en reell mulighet til å konkurrere om de nye stillingene, pekes det også på at det kan bli vanskelig å opprette et tillitsforhold til noen som tilsynelatende er politisk utnevnt. Didrik Coucheron påpeker at man i Forsvaret må ha et tilsettingssystem som har stor integritet. Med disse utnevnelsene fremstår integriteten som svekket. "Selv om Forsvaret er i en ekstraordinær situasjon har ministeren uttalt tillit til Sigurd Frisvold ved å be ham om ikke å gå. Derfor fortøner det seg som merkelig at man på denne måten overstyrer etatssjefen med noe som ligner på en panikkhandling."

"Imidlertid er utnevnelsene et faktum som vi må forholde oss til, selv om det er all grunn til å stille spørsmål ved prosessen. BFO vil, som alltid, bruke organisasjonens samlede ressurser på at Forsvarets opprydding og omstilling går så smertefritt som mulig for alle involverte forutsatt at arbeidslivets regler følges i framtiden", avslutter BFO - lederen.

Krohn Devold en belastning

Den 18 januar ble det kjent at Forsvaret merforbrukte ca 950 millioner i 2004. Størst er merforbruket i Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO) og Hærens Styrker (HSTY). - Dette er resultatet av økende politisk detaljstyring, sier leder BFO, Didrik Coucheron. - Vi har i de siste årene sett en økende grad av politisk detaljstyring.

Denne prosessen skjøt for alvor fart når Forsvarets Overkommando ble nedlagt, og Forsvarsstaben gjenoppsto samlokalisert med Forsvarsdepartementet. Forsvarsstaben var halvdelen så stor som anbefalt. Forsvarssjefen mistet dermed store deler av sin stab, og kontroll og styring ble vanskeliggjort, om ikke umuliggjort, sier Coucheron.

I høst oppdaget Forsvaret at pengene ikke strakk til. Et av resultatene var at Marinen ble lagt til kai. Forsvarsministeren grep da inn og beordret seilingen gjenopptatt. Forsvarsministeren ga de sjefene som var ansvarlige for denne avgjørelsen en kraftig skrape.

- Denne episoden er et eksempel på at BFOs krav om forsvarlig forvaltning besvares med høyere operativt trykk og høyere tempo i omstillingen. Det som var en ansvarlig reduksjon i forhold til budsjettammen, ble til de grader sablet ned av Forsvarsministeren.

"Vi vil nå Stortingets krav om å redusere driftsutgiftene per år med 2 milliarder kroner". Dette sa Krohn Devold 10 januar under et foredrag i Oslo Militære Samfund. -Forsvarsministeren fremstår nå som en belastning for Forsvaret og regjeringen. Vi må regne med at denne saken nå får en politisk løsning. Tilliten til Forsvaret er alvorlig svekket, og må gjenreises. Det er ikke Kristin Krohn Devold i stand til, sier Coucheron. Coucheron uttrykker støtte til Forsvarssjefen i den vanskelige situasjonen. - General Frisvold har tatt ansvar i en meget vanskelig situasjon. Det står respekt av dette. Jeg merker meg også at Generalinspektøren for Hæren tar det fulle ansvar for overskridelsene i Hærens Styrker, og at AD FLO står ved sitt ansvar. Det krever ryggrad.

BFOs leder mener at Forsvarsministeren er en belastning for Forsvaret, men vil ikke kreve hennes avgang. - Dette får Forsvarsministeren selv vurdere i samråd med sin sjef. Å kreve hennes avgang vil være et slag i luften.

Stadig flere Eurofighter ruller ut fra fabrikkene i

Mens debatten om fremtidens jagerfly går for fullt i flere Europeiske land, ruller stadig flere Eurofightere ut fra fabrikkene i Warton. Produksjonen av seksjoner og deler til Eurofighter foregår både i Storbritannia, Spania, Italia og Tyskland, men det er det multinasjonale britiske konsernet BAE Systems som har fått i oppdrag å sluttmontere og ferdigstille dette multi-rolle jagerflyet. Offisersbladet besøkte BAE Systems store og svært så moderne monteringshaller i Warton.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Verdensomspennende konsern

BAE Systems har over 90.000 ansatte på verdensbasis og har produsert en rekke kjente flytyper som Harrier, Tornado, Hawk, Nimrod og nå Typhoon (Eurofighter). Med på produksjonen av Eurofighter er også Airbus-morselskapet European Aeronautic Defence & Space Co.(EADS), samt Finmeccanica i Italia. BAE Systems er også kjent for sin produksjon av marinefartøyer, artilleri og våpensystemer for alle forsvarsgrener.

Industriby

Fabrikkområdet i Warton er som en liten by med egen flyplass. Monteringshallene hadde da også dimensjoner som man vanskelig kunne ha forestilt seg på forhånd.

(bilde fra produksjons- hall)Det som imidlertid overrasket mest var det lave støynivået, renholdet og det beroligende gulhvite lyset. Ledelsen på fabrikkene satser nemlig bevisst på et godt arbeidsmiljø for sitt personell. Ved å gå gjennom produksjonsområdene og se hvordan skrog, mekanikk og elektronikk varsomt tilpasses, forstår man kompleksiteten i disse "dødens budbringere". (bilde JSF)Noe overraskende var det også å oppdage at BAE Systems i Warton har fått oppdraget med å produsere enkelte seksjoner for den amerikanske Joint Strike Fighter (JSF) også. Et svært strengt sikkerhetsregime sørger riktignok for totalt avskille produksjonshaller, hvor de ansatte har forbud mot å snakke

med hverandre selv etter arbeidstid. Fotografering var strengt forbudt inne i monteringshallen, der det meste av produksjonsutstyret var på plass, men fortsatt ingen produksjon.

Kontrakter og avtaler

Eurofighter har i disse dager fått kontrakt på levering av til sammen 236 jagerfly til Luftforsvaret i Tyskland, Italia, Storbritannia og Spania - en kontrakt på over 106 milliarder kroner. Dette er såkalte Tranche 2 Eurofightere (andre og videreutviklede utviklingstrinn). Det er tidligere bestilt 148 Tranche 1 Eurofightere. Det pågår i dag en intens markedsføring av Eurofighter, og konsernet tilbyr meget attraktive industri- og utviklingskontrakter til de land som ønsker å være med, og eventuelt senere kjøpe jagerflyet. Norge har blitt tilbudt nye avtaler til en verdi av 110 millioner kroner, i tillegg til de eksisterende på over 180 millioner kroner, hvor Kongsberg Defence & Aerospace, EPM Teknologi i Oslo, Ericsson i Asker og Triad i Lillestrøm.

Testpiloter og instruktører

Det er hektisk operativ aktivitet på Warton. Mens de nye flyene går gjennom et grundig testflygingsprogram, ankommer piloter som til daglig flyr andre jagerflytyper - de

Monteringshallen med polerte gulv og beroligende gulhvitt belysning gir et behagelig arbeidsmiljø

På rekke og rad med ferdige skvadronmerker - klar til bruk

igterere Warton

kommer til Warton for å øve og konvertere over til Eurofighter Typhoon, noe som tar fire til fem uker. Eurofighterprogrammet har knyttet til seg en rekke erfarne tidligere jagerflygere, som testpiloter og instruktører, og det er nå gjennomført nesten 700 treningsturer/sorties. I desember 2004 var 12 flygere ferdig sjekket ut på Typhoon og i juli 2005 skal den første skvadronen med Eurofighter Typhoon være operativ. Offisersbladet snakket med testpilot Mark Bowman før dagens testflygning med "9-G handling", der flyets egenskaper under meget stor G-belastning testes. Testpiloten roste selvfølgelig flyegenskapene, det teknologiske nivået og spesielt cockpiten som er utviklet av piloter for piloter (customized cockpit som han kalte det). Bowman understreket også fordelene av stemmestyring i cockpit, der piloten gir ordre om hva flyet skal utføre. I tillegg snakker piloten til flyet og spør om å få forskjellige data, hvorpå flyet forteller dette. I en stridssituasjon med enorme G-belastninger, høyt stressnivå i nærmere to ganger lydens

En av de første Eurofighterne taues forbi oss

Mark Bowman er testflyger for Eurofighter.

Cockpiten i en Eurofighter er ryddig og avansert.

hastighet, kan det være greit å få litt hjelp av flyets mange datamaskiner.

Mekanikerne uttrykte også glede over flyets datasystem, da de etter hver flygning, bare laster ned alle data fra flygningen og får umiddelbar tilbakemelding på hva som eventuelt bør rettes/korrigeres eller repareres. Offisersbladet lot seg imponere i

Warton. Da gjenstår det bare å se hvordan norske testpiloter og det norsk jagerflymiljøet vurderer Eurofighter. Spørsmålet som kan stilles er vel om Stortinget i det hele tatt er villige til å bevilge penger til et fremtidig jagerflykjøp, og i så fall hvor høyt det amerikanske flagget henger på Forsvarsministerens kontor.

Perfekt landing med typisk høy nese

Setermoen det ny

Setermoen : Nye scenarier etter den kalde krigen har gitt etterretning større betydning. Operasjonene i utlandet er i langt større grad enn før blitt etterretningsdrevne. Setermoen får en nøkkelrolle i denne utviklingen, som foregår under ISTAR-paraplyen.

TEKST OG FOTO : TOR HUSBY

Forkortelsen står for *Intelligence, Surveillance, Target Aquisition and Reconnaissance*. Innhold og organisering av de norske etterretningsavdelingene på taktisk nivå er derfor blitt forandret i tilsvarende

grad. Etter flere ham-skifter begynner etterretningsbataljonen på Setermoen, som blir et kjerneelement i ISTAR, å få fastere form med fire underavdelinger : Elektronisk krigførselskompani, fjernoppklaring, etterretning og sikkerhet, pluss en

teknisk sensoreskadron som det siste skudd på stammen. Den settes blant annet opp med bakkeradarer og akustiske sensorer for å lytte etter fienden. Spesial-ildledere med kapasitet til også å lede fly samt lokaliseringsradaren ARTHUR integreres også i etterretningsbataljonen. "Hum int" - menneskelig etterretning - har kommet mer i vinden på taktisk nivå.

Kraftig oppbygging

E-bataljonen er i ferd med å bygges kraftig opp slik at den kan lede og drifte de nye avdelinger som knyttes til ISTAR : Taktisk UAV (ubemannede fly), analyse- og kontrollenheten skal ledes fra Setermoen eller fra mobile hovedkvarterer, mens Garnisonen i Sør Varanger og Porsanger jegerforband får tettere forbindelser til det nye senteret. Virksomheten fører til at det blir en stor volumøkning av personell, men ikke store nye arealbehov, sier major Ivar Omsted, NK ved E-bataljonen.

Oppbyggingen vil kreve en eller annen form for tilknytning mellom Kystjegerkommandoen i Harstad og ISTAR ved behov.

Spesialavdelingene i Hæren, HV og Sjøforsvaret sluses derimot ikke inn i ISTAR, som skal være en støtte for det operasjonelle nivå og nedover til det taktiske nivå. Spesialavdelingene er primært tiltenkt å skaffe informasjon til det strategiske nivå. Uten å gå i hverandres bed kan man selvsagt skaffe den annen part nyttig informasjon. På den annen side vil

Nøkkelperson i ISTAR-oppbyggingen Major Ivar Omsted er artillerimann av bakgrunn, men har fått mer fin-innstilte instrumenter å lede.
(Foto : Media International)

det oppstå et koordineringsbehov ettersom man møtes på de samme områder. ISTAR kan også helt klart støtte politiet ved behov.

Styrkebrønn

Major Omsted tror ikke at hele ISTAR-enheten settes inn i en klump. Den skal være en styrkebrønn der Forsvaret henter ut kapasiteter etter behov. Derfor fins det ikke noe facit-svar på hvordan en ISTAR-bataljon skal se ut. Man må være fleksible og ta med seg det man trenger der og da. Vi er over alt der Norge er engasjert ute, med fra en til 30 personer. Fra 2005 er man engasjert i det tysk-nederlandske korps når det inngår i 4. kontingent i NATOs Reaction Force. Ganske sikkert vil det bli norsk ISTAR-bidrag i 6. kontingent også.

70 prosent av personellet i enkelte underavdelinger er på utenlandsoppdrag flere ganger per år. Dette betyr at man må tenke nytt hvordan tilrettelegge familieliv og mulighet for etterutdanning.

Paradigmeskifte

Bedre enn noe annet symboliserer ISTAR-oppbyggingen hvor forskjellig

e ISTAR-senteret

Forsvarets oppgaver er blitt. For bare noen få år siden var fokus utdanning av menige til mobiliseringshæren. Nå er fokus de skarpe oppdrag i utlandet.

Den beste treningen er den vi får i slike oppdrag. Erfaringene gjør at vi kan løse nye trusler, kriser og krigsscenarioer mot Norge mye bedre enn før, fremhever majoren.

Det største tekniske hinder er ikke mangel på teknologi, men at mange sensorer og ledelsessystemer i Forsvaret ikke kan kommunisere med hverandre. Innenfor kommando- og kontroll systemene er man i gang med mange nye løp med nye konsepter. Mye kan også gjøres med det Forsvaret har i dag på en smartere måte, for eksempel samband med tilstrekkelig båndbredde. Også den mentale omstillingen hos offiserene blir avgjørende.

Mange henger fortsatt igjen i gammelt tankegods fra den kalde krigen. Stabsskolen har heller ikke fått på beina undervisning som dekker ISTAR-elementet, konstaterer Ivar Omsted.

ARTHUR bidrar aktivt

Setermoen: Artillerilokaliseringsradaren (ARTHUR) går inn i E-bataljonen mer som en kapasitet enn som en avdeling.

Bidragene konsentrerer seg om våpenlokalisering, spesialildledere som leder alt fra jagerfly, kamphelikoptre til tungt artilleri pluss FSCC-lag. Dette står for *Fire Support Coordination Center*, der all tung ild koordineres innen rammen av ISTAR. ARTHUR er for øvrig en engelsk forkortelse for *Artillery Hunting Radar*.

I Tyskland

Avdelingen har i høst for første gang deltatt i øvelse *Bison Prepare*, som foregikk i Tyskland som en del av det tysk-nederlandske korps forberedelse til NATO Reaction Force. Vi ønsket å skaffe oss erfaring i å deployere og delta i internasjonale øvelser, sier major Ole Kristian Karlsen i Artilleribataljonen.

Siden den nederlandske hæren ikke er i nærheten av å ha en slik radar-kapasitet som ARTHUR, betyr det norske bidraget en betydelig styrking av korpset. Ikke bare lokaliserer den fiendtlig artilleri, men også hvem som har skutt fra hvor og når og med hvilke typer våpen. Systemet kan også raskt bekjempe den enorme ildkraften til MLRS-systemet (*Multi Launch Rocket System*) Det er bare den norske radaren med denne kapasiteten.

Major Ole Kristian Karlsen bedømmer ARTHUR som verdens mest moderne system. Dessuten er det meget mobilt. Det glir lett inn i en Hercules og betjenes av 5-6 mann. Til neste vår planlegger artilleribataljonen å ta med seg ARTHUR til en øvelse i Finland. Bataljonen har dessuten et nært samarbeid med Sverige, ettersom Ericsson bygger systemet. Halvårige møter finner sted der partene utveksler erfaringer om bruken av det.

ODIN 2

ARTHURs responstid er på under 5 minutter, men blir enda raskere når ODIN 2 applikasjonene er integrert fra begynnelsen av 2005. Alle ordrer kan da gis elektronisk. Ambisjonene er å være med på skarpe øvelser i mai. Det nye datasystemet kan distribuere alle typer data og på lavere

nivå får man bedre forståelse for det totale bilde.

Men viktigere enn responstid er at ARTHUR integreres i en avdeling. Det er den ennå ikke i dag, sier majoren.

Leder verdens mest avanserte artillerilokaliseringsradar Major Ole Kristian Karlsen gir ISTAR-bataljonen vesentlig nye kapasiteter
(Foto : Media International).

I følge Sunnmørsposten får ikke Militærkorpsa spille for publikum i år. De fleste konserter og plateinnspillinger avlyses som følge av budsjettkuttene. Fra noe usentralt hold får Ryktebørsen vite at det nå forventes at Statsråden griper inn på samme måte som hun gjorde da marinens fartøyer la til kai pga pengemangel. – alternativet vil være å legge korpsene i møllpose, sier vår kilde.

Generalmajor Lars Sølvberg måtte gå av etter en budsjett-overskridelse på 309 millioner. Etter det Ryktebørsen erfarer er det en sum som er å regne for nesten ingenting. Fra kilder i Overkommandoen får Ryktebørsen vite at det er omtrent det den midlertidige etableringen i Oslo sentrum koster, en kostnad som av Forsvarsministeren har blitt omtalt som "nesten ingen ting". Fra noe upålitelig hold i departementet får vi vite at det nå skal nesten ingen ting til før ansvar gjøres gjeldende.

I følge Verdens Gang kommer program Golf til å gå på en milliardsprekk. Dette avvises som spekulasjoner på Forsvarsdepartementets hjemmesider. Fra kilder i departementet får Ryktebørsen vite at økonomistyringen aldri har vært bedre i Forsvaret. –det har vi jo sagt så mange ganger at det jo er nødt til å være sant, sier vår kilde.

Generaløyntant Tomas Colin Archer (52), som ble sjef for Fellesoperativt hovedkvarter i oktober 2004, har fått innvilget søknaden om avgangsstimulerende tiltak.. – Jeg har ikke lyst til å pendle i fem år til, er begrunnelsen for avgangen. Dette sier Archer til Forsvarets Forum. Etter det Ryktebørsen erfarer, var ikke Archer kjent med hvor det Fellesoperative hovedkvarteret ligger når han tiltrådte stillingen. Det kom derfor som en overraskelse at han måtte pendle.

MOGADISHU

Somalia, som så mange andre afrikanske nasjoner, har etter sin uavhengighet ofte vært hjemsokt av borgerkrig mellom klan-baserte grupper. Sett fra et internasjonalt ståsted kuliminerte krigen i Somalia med slaget i Mogadishu i oktober 1993.

Borgerkrigen hadde rast siden 70-tallet, men først på begynnelsen av 90-tallet kom et seriøst initiativ fra internasjonale myndigheter. I første omgang besto dette i at hjelpearbeidere fra FN er blitt utplassert i Mogadishu - Somalias utpekte hovedstad - i 1992. Disse skulle holde oppsyn med matforsyningsene og arbeide for stabilitet. Da denne oppgaven viste seg å være uoverkommelig for sivile hjelpearbeidere, ga FN grønt lys til en militær hjelpeoperasjon i desember 1992. Operasjonen, som var i amerikansk regi, fikk den megetsigende benevnelsen "Operation Restore Hope". Tross i det optimistiske navnet, skulle operasjonen komme til å innlede et annus horribilis i Somalia.

Ikke med en gang, forresten. I noen måneder greide en internasjonal styrke på 38 000 mann å holde kontrollen mens FN bygget opp en midlertidig somalisk regjering. Men allerede den 5. juni kom det første tilbakeskrittet, da 24 pakistanske soldater ble drept mens de inispiserte et våpenlager. Angrepet ble sporet tilbake til krigsherren Mohammed Farrah Aidid og hans tilhengere, som ble gjenstand for en lang og blodig klappjakt. Tropper fra FN og USA (amerikanerne ville helst holde egen hær) begynte straks å angripe steder i Mogadishu som var antatt å ha tilknytning til Aidids gruppe.

8. august 1993 ble fire amerikanske soldater drept av en bombe som viste seg å være plantet av Aidids folk. Den amerikanske militærledelsen i Somalia bestemte seg da for å gå mer aktivt inn for å stanse Aidid, og fikk omsider sendt over de forsterkningene de hadde ventet på: Task Force Ranger, en operasjonsstyrke bestående av 440 elitesoldater fra Delta Force og U.S. Rangers, ledet av generalmajor William F. Garrison.

Garrison var også kommandør for amerikanernes største, og som det snart skulle vise seg, siste militære

offensiv i Somalia, "Operation Irene". Operasjonens uttalte mål var å pågripe Aidid og staben hans mens de holdt møte i et hus like ved Olympic Hotel i Mogadishu. Pågripelsen skulle skje på ettermiddagen den 3. oktober, ved at Task Force Rangers folk firte seg ned fra to UH 60 Black Hawk-helikoptre, anholdt de ettersøkte og førte dem til det amerikanske hovedkvarteret i en konvoi.

20 menn fra Aidids stab ble pågrepet den ettermiddagen. Aidid var ikke blant dem, men akkurat det skulle snart vise seg å være amerikanernes minste problem. Konvoien som skulle kjøre krigsfangene bort, kom først ikke fram fordi en lokal milit, med assistanse fra sivile somaliere, dannet barrikader langs veien. En trailer som var med i konvoien ble truffet av en rakettskyt granat. Og enda verre: en annen granat av samme typen fikk inn en fulltreffer på det ene Black Hawk-helikopteret. Det styrtet.

Mangelen på kontakt mellom konvoien og de helikopterbårne styrkene førte til allmenn handlingslammelse; begge parter ventet på klarsignal fra den andre. Slik passerte tjue minutter, og tjue minutter er som kjent lang tid i kampens hete. I løpet av den tiden ble også det andre Black Hawk-helikopteret skutt ned.

Da det første helikopteret styrtet, måtte mesteparten av styrken - ca. 90 mann - settes inn i en redningsoperasjon, noe den somaliske militsen utnyttet til fulle. På åstedet for krasjet ble amerikanerne omringet av en tung væpnet fiende. Amerikansk luftstøtte fra MH-6 Little Bird fly greide å holde militsen på avstand, men foreløpig var amerikanerne fratatt muligheten til å bryte ut. Konvoien gjorde et forsøk på å komme til unnsetning, men ble så tungt beskyttet av Garrison ga dem ordre om å vende tilbake til hovedkvarteret med fangene i stedet. Først sent på kvelden kom forsterkninger i

form av den amerikanske 10. fjelldivisjon sammen med pakistanske og malayiske FN-soldater. Redningsoperasjonen var dårlig koordinert, men gradvis fikk de evakuert Task Force Rangers til en pakistansk FN-base.

Like dramatisk var omstendighetene rundt det andre helikopterkrasjet, om enn ikke i så stor skala. To Delta Force-skyttere insisterte, tross i advarsler fra sine overordnede, på å bli sluppet ned for å hjelpe Mike Durant, den styrtede piloten. Durant var hardt skadet og ble tatt som gissel, men han overlevde. Soldatene som meldte seg frivillig til å hjelpe ham, derimot, ble drept av en lokal mobb.

Klokka halv sju neste morgen var kamphandlingene slutt. Amerikanerne kunne da telle atten døde og 79 sårede i sine rekker, mens FN-soldatene mistet fire menn. Noe mellom 350-700 somaliere mistet livet, både sivile og militsfolk. Amerikanske militære har hevdet at militsen brukte sivilister som skjold, men at den taktikken ble oppgitt da amerikanerne likevel skjøt mot mengden.

Utfallet av "Operation Irene" var ikke bare grunnen til at amerikanerne trakk seg ut av Somalia i mars 1994, men trolig også grunnen til at de trakk seg fra videre forpliktelser i FNs fredsbevarende styrker. Da FN også trakk seg ut av Somalia, i 1995, utropte Aidid seg til president. Av opplagte grunner ble ikke regjeringen hans internasjonalt anerkjent, og 1. august 1996 døde han av et skuddsår. Dagen etter trakk William Garrison seg fra aktiv tjeneste.

Senere har amerikanerne skapt et slags minnesmerke over slaget i Mogadishu, gjennom Ridley Scotts spillefilm "Black Hawk Down" fra 2001. I Somalia er konflikten dessverre ikke et minne. Nasjonen er fortsatt splittet.

Trond Sætre

Norge på plass i Baltikum

BODØ/LITAUEN: Aldri før har Norges F-16 Nato beredskap operert i utlandet. Nå er de på plass i Litauen.

AV KAPTEIN HANNE OLAFSEN,
INFORMASJONSOFFISER LUFTFORSVARET NORD-NORGE

- Det spiller ingen rolle for oss hvor oppdraget løses. Vi er like godt rustet internasjonalt som nasjonalt, sier Solli (til høyre i bildet).
(Foto: Rune Nilsen, Avisen Nordland)

TAKE-OFF: To F-16 fly tok i dag av fra Bodø hovedflystasjon med destinasjon Litauen. Distansen er 800 NM og flytiden er beregnet til 1 time og 40 minutter non-stop. (Foto: Rune Nilsen, Avis Nordland)

Den 10. januar dro to av de i alt fire flyene som de neste tre månedene skal operere ut fra en base i Litauen. Hovedstyrken og støtteapparatet som drar til Baltikum er på rundt 50 personer. Hovedoppdraget er å drive kontroll av luftrommet over de baltiske statene samt havområdet utenfor.

God erfaring

Nato's jagerflyberedskap i Norge er geografisk plassert i Bodø og herfra har de operert nasjonalt i nærmere femti år. To F-16 fly med skarpe våpen er til enhver tid klar og skal være på vingene i løpet av få minutter, hver dag hele året, hele døgnet. I tillegg til den beredskapen vi har i Norge settes det nå opp en lik beredskap i Litauen.

- Dette oppdraget gir oss viktig erfaring i forhold til blant annet deployering. Flyoperativt sett vil det være samme jobben som gjøres nå som den hjemme i Norge, sier fun-

gerende luftvingsjef oberstløytnant Per-Erik Solli. Dette underbygger bare at vi har relevante kapasiteter, vi trener for oppdrag som kan løses nasjonalt og internasjonalt. Det spiller ingen rolle for oss hvor oppdraget løses, fortsetter han.

Egentlig var det Nederland som skulle vært stasjonert i Litauen i vinter, men de ønsket å bytte plass i rekken med Norge.

- Ingen andre sted får man så god arktisk trening som det norske jagerpiloter får. Siden vi er inne i den kaldeste og kanskje mest krevende delen av året, ønsket de å bytte med oss siden vi har god trening under vinterforhold, fortsetter Solli.

Norge bidrar med relevant luftkapasitet

Etter at Estland, Latvia og Litauen ble Nato-medlemmer i april i år, har forsvarsalliansen hatt ansvaret for oppsynet med baltisk luftrom og

driver såkalt air-policing-virksomhet. I praksis betyr det å kunne avskjære andre fly. Årsaken er at de tre baltiske landene selv ikke har denne kapasiteten - de mangler selvstendig militær luftkontrollkapasitet.

Norge overtar oppdraget etter britene. Tidligere har det vært medlemsland som Belgia, Danmark og Storbritannia som har bidratt med jagerfly og tilhørende personell og materiell. Nordmennene vil ha base i Siauliai, midt i Litauen i tre måneder før andre Nato-land overtar stafettpippen.

Overfor de nye medlemslandene har alliansen en klar kollektiv sikkerhetsforpliktelse og dagens midlertidige løsning vil forlenges inntil en permanent ordning for kontroll av luftrommet er på plass. Norge har også bidratt med en luftkontrollenhet i Baltikum siden april. Deployeringen vil bli forlenget til ut mars. Nederland overtar 1. april 2005.

Offiserskryss 1-2005

	FLY-SELSKAP		REKRUT-TERING	GI I HI	VÆR HILSET MÅLER		KANON FISK SPIST		KLUDRE	TIDSRØM INSTRUMENT		BRYGG		NY KRIGSSKOLE-SJEF
	MERKE-LAPP TIRRET								ELV PRYL		A.-J. HEGREM 2005		SMILTE IX	
					OVER-TEPPE ENKEL									
	DET ER			OPP-DRETT ATOM		VEKTOR				FRUKT	PATINA DRIKK			
													MÅNE	
BEHOL-DEREN PÅ RENA		SPISS STERK		DUNST SPRÅK-GRUPPE	YNGEL	LIGGER I HORTEN	PLAGG HVILTE		TRENET	SLAPP	ARTIKKEL			
								PRIKK STED I HERØY				HAMLE HÅLKE		
SPISS				FILLE	TVERR-TRE		JAKTE	KOMPO-NIST RAMSE			KOMIKER		MELODI	
											NAKEN			
NY FREGATT		FAKTO-RER		PLAGG	PAVE	UTVEKS-LING	KURV BANNING		GJØDSEL	FUGL	HOVED-STAD I QATAR	PRONO-MEN		
											= NEDER-LAND			
NY FREGATT	DIKT TROLL-MENN			KOM-MUNE LYTTE		PERSON DYR		BROR TIL MOSES TYVERI				KASTE		
												ELV	ELV OG BY	
ØRSTED PÅ SETE-ERMOEN			TINE		STEMME	ASTAT FRA HELE		KARAK-TER	FOR-RÆDER	PLUSS	AFRI-KANSK FOLK	NATRIUM	ORDNE	
												UTROP	SLAG	
SJARM		GREI BY				BAD ÅTE				SLAG-STED MOT				
			BERUSET	SKRÅ RAPPE		DEPER-TEMENT URO		LENGSEL VOGN		FLOKK	BIBELSK KVINNE	LEDER		TURKU
MENS													BJELKE	
		HÆR NESTE			KLARE	TALL FORME		NESTOR STIVNE		PLATE CERIUM		FUGLEN	ØNSKE	
RØYS	ØNE SKRYT			SKADE VI			FISK	TEGN						
										POP				
VÅPEN		LEGEMS-DEL		FØLSOM				ÅSSIDE						
NY FORS-SVAR-SJEF														

Det trekkes ut tre vinnere i tilfeldig rekkefølge blant de innsendte svarene.

1. premie: BFO/Offisersbladets tursekk
2. premie: BFO termokrus
3. premie: BFO termokrus

Kryssordvinnere:

1. Per Engen vinner BFOs tursekk
2. Nils-Johan Stølen vinner BFOs termokrus
3. Eva Pettersen vinner BFOs termokrus

Merk konvolutten "Offiserskryss" og send løsningen til: Offisersbladet/KFO

Postboks 501 Sentrum, 0105 OSLO
INNEN 30.02.2005

Rett løsning og vinnere kommer i neste utgave av "Offisersbladet".

			O	J	O		J	S
R	O	V	F	U	G	L	I	N
E	I	D	E	L	I	E	R	O
K	Y	R	E	R	I	D	E	E
O	S	S	O	G	S	Y	E	I
R	S	P	J	U	V	Ø	L	K
A	A	S	E	E	R	N	E	R
P	R	Ø	V	E	R	A	V	I
N	Y	E	H	E	L	I	K	O
V	E	R	N	E	L	S	U	R
Y	N	K	K	J	E	O	B	O
E	S	E	R	O	F	O	B	R
O	F	O	Å	P	N	E	R	D
I	L	S	O	M	R	A	E	A
L	A	R	R	A	K	N	E	E
M	I	N	S	K	E	S	G	O
K	V	E	A	N	N	O	H	A
S	T	A	N	K	G	A	T	O
K	U	R	T	H	E	G	G	E
K	V	A	E	V	A	R	E	I
A	R	T	I	D	S	T	E	R
F	L	I	O	D	D	B	U	E
P	U	N	D	S	K	A	P	D
H	A	M	R	E	J	U	L	E

Løsning nr 2-2004

Høstsoaré på Luftkrigsskolen

Den 5. og 6. november ble det arrangert høstsoaré på Kuhaugen i Trondheim. Arrangementet ble holdt i regi av KS I elevene, og når en ser tilbake på helgen i ettertid må det kunne sies å ha vært meget vellykket.

Tekst: Espen Berg, OTV Midt-Norge

Selve arrangementet startet fredag kveld, men for de som var involvert i arrangementen startet arbeidet

Skolesjef, Geir Kjøsnes (t.h.), takker hovedtaler Alf R. Bjercke (t.v.) for en spennende skildring av sitt liv gjennom sin enestående tale og for hans nye bok, "Backup av et rikt liv".

allerede tidlig i høst. Ettersom KS I kullet i år er mindre enn det har vært tidligere år, var samtlige med i en eller annen komité under planleggingen. Uansett, resultatet ble bra, alle koste seg, og noen fikk til og med danseferdighetene opp på et respektabelt nivå i løpet av uka forut for soaréen.

Fredag kveld møttes alle i baren da denne åpnet klokka 19. Spesielt ble gjestene fra sjø og hær ønsket velkommen, samt at liaison offiseren hadde litt å gjøre med å varte opp andre spesielt inviterte. Utover kvelden ble det underholdning i auditoriet, og ellers uformelt samvær i baren.

Lørdagen var dagen hvor det formelle skulle finne sted, selv om det startet rolig i gymsalen. På formiddagen var det nemlig muligheter for de enkelte som ikke følte seg stødige i sving til å få orden på dansefoten. Et totimers dansekurs ble holdt, men enkelte hadde som nevnt også startet tidligere i uken, og det med god grunn (undertegnede iberegnet)...

Kadett Lindahl i full sving med sin kjære, Benedicte.

Middagen forgikk rolig, med tradisjoner som skåler, damenes- og herrenes tale, og en toastmaster som gjorde en bra jobb og holdt alt gående. Hovedtaleren for kvelden var Alf R. Bjercke, og han kom med mange interessante vinklinger og historier fra sin egen tid i Forsvaret. Tore H. Bolstad, også tidligere skolesjef ved Luftkrigsskolen, takket for maten, og festen fortsatte så i baren. Her ble det utover kvelden observert mye glede, stor iver, og god stemning helt til siste slutt...noe som ble sent.. Mye ros til soaré-komiteen for vel gjennomført, og takk til BFO for økonomisk bidrag.

BFO i Bagdad

BFO har en liten og eksklusiv lokalforening i Bagdad. Ved NATOs Training Implementation Mission in Iraq, i hovedstaden Bagdad tjenestegjør de tre norske NATO-stabsoffiserene Bjørnar Myrland fra ACT, Petter Lindquist fra JFC Brunsum og Gunnar H. Aarseth fra JWC. Alle tre reiser tilbake til sine respektive hjemmeavdelinger ved juletid. I Bagdad har de tre vært engasjert innenfor flere områder. Myrland har vært NATOs nestkommanderende ved et trenings og doktrinesenter som er under etablering utenfor hovedstaden. Lindquist har vært misjonens presse og informasjonsansvarlige, med fokus både mot irakiske og internasjonale medier. Aarseth har ledet misjonens treningsdivisjon, som har stått for utdanningen av irakiske stabsoffiserer.

De tre offiserene har variert operativ bakgrunn fra NATO, samt internasjonal tjenesteerfaring, og alle tre har også tidligere tjenesteopphold bak seg i midt-østen. Likevel betegner de oppholdet i Bagdad som noe av det mest spesielle de har deltatt på militært sett, ikke primært på grunn av tjenesteforholdene i seg selv, men ved at trusselen i området er betegnet som svært høy og dette preger alt som skjer i Bagdad. Flere av deres irakiske kolleger har blitt drept under oppholdet, og det har vært så godt som daglige situasjoner i og omkring områdene der de tre har hatt sitt virke.

Selve treningsmisjonen er en aktivitet som er begrunnet i at Iraks interimregjering sist sommer anmodet NATO om bl a å støtte offiserskorpset med stabsutdanning. Denne oppgaven utføres som en kombinasjon av undervisning og det som går under betegnelsen mentoring. Flere treningsteam bestående av erfarne NATO-offiserer er derfor engasjert i den daglige treningen av de irakiske stabsnivåene. I Irak blir NATO-symbolet verdsatt og det er også populært når de europeiske landene stiller opp og er synlige i sine uniformer.

Historisk sett har Irak hatt et meget høyt nivå på sin officersutdanning, og det var også et land mange i denne delen av verden støttet seg til i forhold til utdanning. Det er derfor ikke et kunnskapssløst samfunn de tre arbeider i, snarere tvert i mot, det er den kompliserte situasjonen kombinert med ønsket om fornying og at de aller fleste som tilhørte det gamle regimet nå er borte som er utfordringen. Når det meste av lederskap, erfaring og kompetanse blir borte, da står bare skjelettet tilbake. Dette er noe som alle strukturer ville lide under, når erfaringsnivået er borte da skal det noe til å gjenopprette stabilitet uten å måtte få hjelp utenfra.

NATO-offiserene er på ingen måte direkte involvert i operativ virksomhet i Irak. Dette er oppgaver som Irak og koalisjonsstyrkene skal ivareta. Alle tre er opptatt av at de ikke er involvert i pågående stridshandlinger, men som yrkesoffiserer har de alle synspunkter knyttet til situasjonen i Irak og hvordan denne håndteres.

Partene enige om FLOs nye organisasjon

Nestleder i BFO, Eivind Røvde Solberg er relativt fornøyd med resultatet som er fremkommet gjennom reelle forhandlinger om ny organisasjon i FLO. Arbeidsgiver på sin side har vel samme oppfatning og da har vi kommet fram til en organisasjon som begge kan leve med. AD FLO Erik Hernes sa før jul at det viktigste nå er å få en organisasjon på plass. Det har vi fått til gjennom et betydelig medansvar. Nå må AD FLO stille nødvendige resurser til rådighet, slik at vi får organisasjonen på plass, sier Eivind R Solberg.

måtte tillegges betydelig vekt i den videre behandlingen.

Ved oppstart av forhandlingene 3 januar, signaliserte BFO og NOF at de ville fremme et felles forslag til ny organisering. Hovedårsaken til dette var å sikre at vi fikk ett lokalt nivå som kunne ivareta stedlig

arbeidsgiveransvar, HMS og ressursstyring. Gjennom informasjon, arbeidsmøter og presentasjoner ble partenes prinsipielle syn avklart. Sent onsdag kveld 12 januar var forhandlingene ferdig og protokollene ble underskrevet i dag morges kl 0930. Den første som underskrev, var en tydelig lettet brigader Trond Ragnarsøn Karlsen.

Etter avsluttet forhandling fortsatte drøfting av stillingsbeskrivelser og OPL/F. Det er i dette arbeide vi skal kvalitetssikre stillingsbeskrivelser, sammenheng mellom ressurser og oppgaver, sikre at arbeidsgiver- og HMS ansvar blir synliggjort i samsvar med forhandlingsresultatet. Partene er enige om ikke å behandle videreførte stillinger, kun nye stillinger. BFO vil legge ut en mer utførlig artikkel i morgen.

Arbeidsgruppe omstilling ble etablert senhøstes 2004, med brigader Trond Karlsen som leder. Det foreligger en betydelig dokumentasjon om AD FLOs forslag til løsning, en løsning som har fått forskjellig grad av tilslutning. Lokalt fikk vi mange innspill og mye gikk på sammenhengene oppgaver og ressurser. Basert på lokal behandling i AMU og gjennomførte drøftinger, ble grunnlaget presentert inkludert endringer foreslått av ago. Det var så vidt mange endringer at utvalget vedtok å sende grunnlaget, med endringer, tilbake for en fornyet lokal AMU behandling. Dette resultatet ble så behandlet i FHAMU 21 desember. Også her ga FHAMU uttrykk for at de merknader som var kommet inn

Fikk hjelp av BFO

Det er godt å ha en stødig fagforening/BFO i ryggen - også for befelselever. Sekretæren i BESO, , Befalselev Jeanette Devold-Haagensen Kristiansen ved BSS/Operativ Marine fikk rett før jul vite at hun ikke hadde bestått kravene til styrke og at karrieren som befal i Sjøforsvaret var over før den i det hele tatt hadde begynt.

"Da dette stemte dårlig med de opplysningene jeg hadde fått om kravene, fant jeg det nødvendig å klage på frabeordringen." Sier en nå lykkelig befalselev som slett ikke angrer på at hun meldte seg inn i BFO tidligere i høst. "Det er trygt å vite at man har seriøse støttespillere i ryggen" sier hun etter at BFO hjalp henne med å påvise saksbehandlingsfeil fra BSS sin side og å påklage skolesjefens vedtak.

"Feil kan skje" sier forhandlingsleder Erik Gabrielsen, "og da kan vi tre støttende til".

Gabrielsen uttrykker samtidig at "Skolesjefen ved BSS, kommandørkaptein Per Skjegstad, fortjener all ære som her har tatt en voksen og klok beslutning ved å innrømme at det her ble gjort en feil og snudd i denne saken" og presiserer samtidig at det er der hvor det er begått saksbehandlingsfeil og/eller klare urimeligheter BFO kan vente å nå frem. "Dersom elevenes resultater er for dårlige er det lite vi som befalsorganisasjon kan gjøre" avslutter forhandlingslederen.

Lokale lønnsforhandlinger for internasjonale operasjoner

I et møte i Forsvarsdepartementet har BFO inngått avtale om at avsetningene til lokale lønnsforhandlinger for internasjonale operasjoner, skal overføres til Særavtalen for internasjonale operasjoner med virkning fra 1 juni 2004.

Partene ble deretter enige om at Særavtalen skal prolongeres ut 2005, etter at man har endret etterlønnsoptjeningen med en dag.

Punkt 10 i avtalen vil heretter ha følgende ordlyd:
Som kompensasjon for manglende fritidsavvikling, beredskap og høy arbeidsbelastning i deployeringsperioden, samt kortere fungering i høyere lønnet stilling, og manglende mulighet til å forberede forhold etter

avsluttet tjeneste, tilstås alt personell som fullfører kontraktperioden etterlønn tilsvarende en dagslønn pr 6 dag iht egen lønns plassering i Hovedtariffavtalens lønnstabell A. Opptjeningstiden har dermed blitt raskere enn før, og dette betyr at man får en månedslønn i etterlønn pr halvår.

"Ved å gjøre det på denne måten har vi gitt lønnsoppgjøret en familiepolitisk profil" sier Jimmy Bjerkansmo til BFO - web.

"Personellet kan i realiteten ta seg fri en måned med lønn etter et halvt år i internasjonal tjeneste".

BFO-skolens kurs 2005

Kursporteføljen for 2005 vil se slik ut:

1. 5-7 april: Forhandlingsteknikk nivå 2
2. 20-22 september: Tariffkurs nivå 3
3. 25-27 oktober: Lov og avtaleverk nivå 2
4. Eno: Eno

Kurssted for nivå 2 og 3 kursene for 2005 vil bli på Hotel Arena på Lillestrøm.

Partene i Arbeidstidsbestemmelser for militære arbeidstakere (ATM) har i en avtale blitt enige om å fjerne ATM 15.3. Dette får innvirkning på mannskapene på Forsvarets helikoptre ved 337 skvadron, og innebærer at dette personellet behandles på lik linje med annet personell på sjøtjeneste. Endringen gjøres gjeldende med virkning fra 1 mars 2004.

BFO tok saken - sersjant fikk 52.800 etterregulert

Under plikttjenesten ble sersjanten beordret til å tjenestegjøre som nestkommanderende i tropp. Dette er en fenrikstilling, og sersjanten spurte om han ikke hadde krav på litt bedre lønn. Etter å ha fått et negativt svar fra sin arbeidsgiver, ba han BFO om å se på saken. Etter en lengre tids saksbehandling har vårt medlem nå fått melding om at han får etterregulert kr 52800,- i desember måned. Hovedregelen sier at arbeidstakeren tilkommer den høyere stillings lønn ved fungering. Dersom arbeidstakeren ikke overtar hele stillingens arbeids- og ansvarsområde kan det utbetales en delvis stedfortredergodtgjørelse. Dette må i så fall drøftes med de tillitsvalgte på forhånd. "Det er i slike tilfeller det er godt å vite at man har BFO i ryggen", sier Jimmy Bjerkansmo

Dette er BFO

Sekretariatet

ADMINISTRASJON

Kari Ulrichsen
Økonomileder
kari.ulrichsen@bfo.no
Tlf 23 10 02 46
Mob 928 05 621

Espen Kristiansen
IT-ansvarlig
espen.kristiansen@bfo.no
Tlf 23 10 02 47
Mobil 926 29 354

Eva Kay
Resepsjon/Arkiv
eva.cb.kay@bfo.no
Tlf 23 10 02 48
Mobil 928 61 140

Mona Eriksen
Medlemsregister/avtaler
mona.eriksen@bfo.no
Tlf 23 10 02 43
Mobil 924 28 698

FORHANDLINGSUTVALGET

Jimmy Bjerkansmo
Forhandlingsleder/Tariff
jimmy.bjerkansmo@bfo.no
Tlf 23 10 02 37
Mobil 932 08 717

Ragnar Dahl
Forhandlingsleder/Avtaleverk
ragnar.dahl@bfo.no
Tlf 23 10 02 38
Mobil 934 98 520

Erik Gabrielsen
Forhandlingsleder
erik.gabrielsen@bfo.no
Tlf 23 10 02 36
Mobil 920 96 432

Per Hermann Aune
Forhandlingsleder
per.hermann.aune@bfo.no
Tlf 23 10 02 39
Mob 992 08 751

WEB-REDAKTØR

Jo Petter Ydstie
webredaktør
jo.petter.ydstie@bfo.no
Tlf 23 10 02 20
Mobil 934 12 625

REDAKTØR

Einar Holst Clausen
Redaktør/Journalist/Fotograf
holst.clausen@bfo.no
Tlf 23 10 02 42
Mobil 928 14 251

ELEVKONTAKT

Jostein Anfinssen
Markeds/rekr.ansvarlig
jostein.anfinssen@bfo.no
Tlf 23 10 02 41
Mobil 909 26 655

BFO-SKOLEN

Frode Lillerovde
Leder BFO-skolen/Org.utvikler
frode.lillerovde@bfo.no
Tlf 23 10 02 40
Mobil 906 40 209

POLITISK LEDELSE

Didrik Coucheron
Leder BFO
didrik.coucheron@bfo.no
Tlf 23 10 02 30
Mobil 928 88 643

Eivind Røvde Solberg
Nestleder BFO
eivind.solberg@bfo.no
Tlf 23 10 02 31
934 08 550

LEDELSE

Arild Stange
Stabssjef
arild.stange@bfo.no
Tlf 23 10 02 34
Mobil 934 98 522

*Ett yrke
– én organisasjon*

Områdetillitsvalgte

Region Nord-Norge

Rune Stave
Andøya flystasjon
otv.halogaland@bfo.no
Tlf 76 11 69 04
Mob 924 30 909

Harry André Esp
Bardufoss flystasjon
otv.troms@bfo.no
Tlf 77 89 73 74
Mob 970 48 014

Region Midt-Norge

Jacob Are Opdal
Bodø hovedflystasjon
otv.sondre.nordland@bfo.no
Tlf 75 53 74 63
Mobil 924 23 022

Espen Berg
Luftkrigsskolen
otv.midt-norge@bfo.no
Tlf 73 99 52 32
Mobil 924 85 924

Region Vest

Rolf J. Ledal
Haakonvern
otv.vestlandet@bfo.no
Tlf 55 50 34 86
Mobil 934 62 716

Rune Nordhus
Haakonvern
otv.vest@bfo.no
Tlf 55 50 40 10
Mobil 932 14 671

Region Indre Østland

Martin Sigurd Johnsen
Jørstadmoen
otv.indre.ostland@bfo.no
Tlf 61 27 35 34
Mobil 924 30 905

Arild Helgesen
Sessvollmoen
ostv.indre.ostland@bfo.no
Tlf 63 92 59 43
Mobil 934 99 445

Region Viken

Sten Rune Karlsen
Rygge hovedflystasjon
otv.ytre.ostland@bfo.no
Tlf 69 23 73 25
Mobil 922 18 110

Pål Sævik
Krigsskolen
otv.oslo@bfo.no
Tlf 23 09 94 33
Mobil 928 17 119

BFOs områdetillitsvalgte er tjenestegjørende befal, som er tilstede på forskjellige tjenestesteder for å ivareta dine rettigheter.

Nøl ikke med å ta kontakt med en av dem - dersom du trenger hjelp.

OSTV

Rune Rudberg
Omstillingstillitsvalgt med FLO som arbeidsområde
rune.rudberg@bfo.no
Tlf 23 10 02 44
Mobil 934 20 377

Guttorm Jacobsen
Omstillingstillitsvalgt med FLO som arbeidsområde
guttorm.jacobsen@bfo.no
Tlf 23 10 02 32
Mobil 926 94 221

Terje Solstad
Omstillingstillitsvalgt med HSTY som arbeidsområde
terje.solstad@bfo.no
Tlf 77 89 73 18
Mobil 970 48 101

**BFOs omstillings-
tillitsvalgte utfører i
samarbeid med BFO
sentralt, et betydelig
arbeid i forbindelse
med omstillingen i
Forsvaret.**

OMSTILLINGSBREV NR 1/2005

Når det gjelder omstillingen i Forsvaret, startet året 2005 slik 2004 sluttet. Vi hadde håpet på en noe mykere overgang, men den gang ei. Organisasjonene møter arbeidsgiver flere ganger i uken i forskjellige fora. På toppen av dette bidrar Forsvarets sikkerhetsavdeling til et forverret arbeidsmiljø både for organisasjonene og for de som arbeider i Forsvarsstaben (FST). Nå må de fleste som representerer organisasjonene sentralt følges rundt av personellet i FST fordi adgangskortene er inndratt som følge av for mange utstedte kort. Det blir nok en del forsinkede møtestarter, ganske mye mer frustrasjon og mindre effektivitet partene imellom.

Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA) inndrar adgangskortene. Nasjonal sikkerhetsmyndighet har vært på besøk i FST. Konklusjon det er utstedt for mange adgangskort til FSTs forskjellige bygg på Akershus, Langkaia og Grev Wedelers Plass (ARGUS, FLO og Venus). I tillegg hevdes at mange utstedte kort gir et negativt arbeidsmiljø i FST. Det er derfor bestemt at hver tjenestemannsorganisasjon får tildelt 4 kort hver - uavhengig av størrelse og den enkelte organisasjons møtedeltakelse. Det hjelper lite på arbeidsmiljøet i FST, dersom ordningen medfører at organisasjonene får utstedt besøkskort - vi er jo der for det. Sjef POD/AGA Johan Wroldsen ønsker et tettere og et mer smidig samarbeid med tjenestemannsorganisasjonene sentralt - dette var litt av en start.

Fra Argus til Fokus ved årsskiftet

Samarbeidet med Argus de siste år har vært en udelte positiv opplevelse, tiltross for at Argus lot sine Argusøyne gå alle andre steder enn mot FLO. Utviklingen har gått fra en relativ detaljert informasjonsutveksling, med status for omstillingen i detalj til en noe for generell informasjon som preges av at Forsvarets

Drøfting i Argus, her Brigader Barthold Hals og oblt Thomas Edvartsen

øverste ledelse kun ønsker overskrifter. Argus har hatt oppfylt sin funksjon mht å overvåke omstillingen relatert til de vedtak Stortinget fattet i 2001 (St prp nr 45). Program Fokus, under ledelse av brigader Barthold Hals, skal på samme måte følge opp Stortingets vedtak fra i Sommer (perioden 2005-08). Jeg er redd det blir organisasjonene som må informere Program Fokus om hva som skjer og ikke omvendt, med det valget FSJen gjorde ved ikke å utgi et gjennomføringsdirektiv for omstillingen. Skal være positiv - la oss vente å se, jeg har bommet før (selv om det ikke er så ofte).

Drøfting av FSJens virksomhetsplan

FSJen besluttet å ikke utarbeide et gjennomføringsdirektiv for omstillingen for perioden 2005-2008, slik vi gjorde i 2001. Nå ønsket FSJen tiltakene innar-

Drøfting av Forsvarssjefens virksomhetsplan 13 des 04, her foredrar oblt Willy Kviltén

beidet i sin virksomhetsplan for 2005. Med bakgrunn i dette krevde BFO at virksomhetsplanen skulle drøftes. Partene ble innkalt til drøftinger 13. desember og det var prosessleder Virksomhetsplanlegging oblt Willy Kviltén som foredro planen. Han presiserte at det var en 80 % plan og mye gjensto før den var klar til utsendelse - jeg tar vel

ikke for hardt i når jeg sier meg enig i det. Planen i sin form er så generell, at tiltak som skal gjennomføres i den enkelte Forsvarsgren/FLO må drøftes sentralt før utsendelse. Skal bli artig å se om FSJen i 2005 kan dokumentere at Forsvaret når sine mål for 2005, herunder kontroll på pengeforbruket. BFO har enda ikke mottatt referat og ferdig utarbeidet virksomhetsplan, som skulle sendes ut 23. desember.

UTVIKLINGEN AV FLO

Sentral behandling i april 2004

Etter sentral behandling i april 2004 var alt personell i FLO innstilt på å bemanne organisasjonen og ta ut de effekter som lå til grunn for den organisasjon. Også den organisasjon hadde en årsverkramme på 5330. Lov- og avtaleverk forutsetter at arbeidsoppgavene skal være borte før arbeidsgiver kunne begynne å si opp personell. FD hadde pålagt FLO å redusere med 1000 årsverk innen 31. Des 2004. Dette var teknisk umulig dersom lov- og avtaleverk skulle følges. Organisasjonene krevde derfor tilført 800 årsverk (400 mill kr) slik at FLO ikke skulle fremstå som en under-skuddsbedrift i det effekten allerede da var innarbeidet i FLOs budsjett for 2004. AD FLO Erik Hernes hevdet at han hadde hatt samtaler med Forsvarssjef, som igjen hadde hatt samtaler med Forsvarsministeren. Disse hadde akseptert kravet.

FLO ble organisert i en Materiell-, Drift-, Tungt vedlikehold- og en IKT-divisjon. Drift-divisjonen fikk seg underlagt en landsomfattende- og 4 regionale produksjonsheter, alle egne DiFer. FLO skulle bemannes 1. Aug 2004.

Opprettelsen av arbeidsgruppe omstilling (AGO)

På sommeren 2004 dukket arbeidsgruppe omstilling opp som lyn i fra klar himmel. Arbeidet i FLO stoppet opp og utredningene startet på nytt. Sjef AGO ble brigader Trond Karlsen, med Gisle Nordheim som støttespiller. Alle hadde vel en viss formening om at FLO var satt under administrasjon av FD. Utover høsten nedla en masse mennesker et betydelig arbeid, men det viste det seg fort at man ikke hadde klart å definere en felles plattform for arbeidet. I november 2004 ble ny organisasjon m/ny OPL/F og tilhørende stillingsbeskrivelser behandlet i lokale AMUer og drøftet lokalt. Den nye organisasjonen besto av 7 avdelinger, disse var; Investeringsavdelingen,

Systemstyringsavdelingen, IKT-avdelingen, Vedlikeholdsavdelingen, Forsyningsavdelingen, Avdeling for RSF og Avdeling for Tungt vedlikehold (TV). RSF og TV var unntatt den sentrale behandlingen.

Ekstraordinært møte i FHAMU 3 desember

FHAMU hadde et ekstraordinært møte 3. desember. Tema var resultat av lokal behandlingen av nye FLO sett opp mot de tiltak som arbeidsgruppe omstilling

Her ser vi leder BFO i hektisk diskusjon med brigader Arne Skjerpe

(AGO) hadde foreslått. AGO hadde foreslått til dels mange endringer. Dette sammen med at utvalget mente risikoen måtte reduseres ytterligere, medførte at vi sendte saken tilbake til fornyet behandling. Utvalget berammet et nytt ekstraordinært møte 21. desember.

Ekstraordinært møte i FHAMU

Med bakgrunn i at vi sendte saken tilbake til fornyet behandling lokalt, med fokus på de arbeidsmiljømessige konsekvensene behandlet FHAMU på ny FLO 21 desember 2005.

Følgende vedtak ble gjort:

- Det er ulike syn mellom lokalt og sentralt nivå mht forholdet resurser - arbeidsoppgaver
- FHAMU forventer at dette følges opp ved den sentrale behandlingen
- Det forventes at overtidsbruk dokumenteres ned til enkeltmenneske/grupper
- FHAMU forventer at det etableres månedlige rapporteringsrutiner mht HMS, OT evt arbeidsmiljøundersøkelser m.v.
- FHAMU erkjenner at det er sprik mellom den lokale og sentrale vurderingen mht kundens behov, tildelte årsverk, stillingsbeskrivelser og risikovurderinger. Utvalget forutsetter særlig oppmerksomhet på de avdelinger hvor det er forskjell mellom den lokale og sentrale risikovurderingen.

Sentral behandling startet 3 januar 2005

NOF og BFO hadde avtalt at vi skulle samarbeide mht behandlingen av FLO. Dette med bakgrunn i erfaringene fra april 2004. Frem til 3. januar hadde vi utført et betydelig arbeid gitt at vi måtte legge frem et motforslag til AGOs

Det var mange rundt bordet, men vi kom frem til enighet tilslutt

forslag. Innledningen startet greit, med detaljerte briefere og påfølgende arbeidsmøter avdeling for avdeling. Etter hvert følte vi at vi ikke fikk gode nok svar på de spørsmål vi stilte og bestemte oss for å legge frem et eget forslag midt i den første uken. Våre hovedmål var å etablere en sjef i hver base for å sikre et arbeidsgivernivå, ivareta behovet for HMS og legge grunnlaget for en effektiv ledelse og styring av ressursene på tvers av avdelingene i basen.

De reelle forhandlingene startet onsdag 12 januar kl 0900 med en tydelig spent arbeidsgiver Brigader Trond Karlsen og en myndig møteleder i Gisle Nordheim. Partene følte hverandre på pulsen og nærmere lunsj begynte det å løses.

En tydelig spent brigader Trond Karlsen (Sjef AGO) og en myndig møteleder Gisle Nordheim.

Dagen gikk med til det ene sær møte etter det andre. Kl 2225 kom vi frem til enighet følgende nye organisasjon for FLO: På toppen sitter sjef FLO (DIF) med sin stab og Forsvarets materielltilsyn. Underlagt har Sjef FLO:

- Avdeling RSF
- Avdeling Tungt vedlikehold
- Investeringsavdelingen
- Systemstyringsavdelingen
- IKT-avdelingen.

Disse avdelingene ble egne DIFer og organisasjonen var i tråd med AGOs opprinnelige forslag.

Vedlikeholdsavdelingen ble omdøpt til Produksjonsavdeling. Forsynings- og Produksjonsavdelingen ble egne DIFer, men basestrukturen ble samlet inn under en sjef FLO-base og gitt DIF-ansvar. Totalt etablerte vi 8 FLO baser med hver sin sjef og DIF ansvar. FLO basene er underlagt DIF-sjef Produksjonsavdeling. Protokollen ble underskrevet torsdag 13 januar kl 0930.

Nestleder BFO, Eivind R Solberg var andre mann til å underskrive.

BFOs forhandlingsdelegasjon

En sliten, men noenlunde fornøyd forhandlingsdelegasjon, etter at protokollen er underskrevet. Fra venstre ser vi OMTV Rune Rudberg, Tore Ulrichsen, Egil Strømsvåg, OMTV Guttorm Jacobsen, Morten Løvdal, nestleder BFO Eivind R Solberg (delegasjonsleder), Kurt Normann (bak) og til høyre forhandlingsleder Ragnar Dahl

Drøfting av OPL/F og stillingsbeskrivelser

Drøftingene startet torsdag formiddag. Grunnlaget var rimelig dårlig, men imøtekom oss på enkelte punkter. Vi er skeptisk til at vakante stillinger synes å ha blitt fjernet, uten videre vurdering. Videre mener vi at organisasjonen virker marginalt bemannet i forhold til oppgaver som skal løses. Vi er av den formening at AGO har tatt for lite hensyn til den lokale drøftingsresultatet. OPL/F ble rettet opp iht forhandlingsresultatet, samt at en rekke stillingsbeskrivelser ble rettet opp. De stillingene som er flatt overført har kun fått endringer i organisatoriske data. Disse stillingsbeskrivelsene må gjennomgås.

Alle etablerte prosjekter i FLO er organisert inn under den enkelte DIF-sjef. Det er videre nedsatt en arbeidsgruppe som skal gi forslag til OPL/F for en mobil Logbase. I tillegg er arbeidspakke forsynings i full gang. Begge disse prosjektene vil gi omfattende innvirkning på ny organisasjon.

Ordinært møte 5-6 i FHAMU

16. desember var det tid for et sammenslått FHAMU møte nr 5-6/04. Det sier seg selv at det ble mange saker og noen måtte utsettes. Kort nevnes saker som ble behandlet:

- FHAMU er tilfreds med måten FMO har imøtekommet arbeidstilsynets (AT) pålegg så langt.
- Evalueringen av FHAMU var positiv. Av stikkord nevnes konsensusprinsippet, behandle saker på et overordnet nivå, FHAMU er ikke ankeinstans for lokale AMUer, FHAMU dreid fra informasjon til prinsipielle vedtak. Arbeidsutvalget bør få en bredere sammensetning.
- Vi behandlet HMS-handlingsplan, budsjett og møteplan for 2005. Handlingsplanen er konstruktiv og legges ut på intranettet. Møtedatoer i 2005 er 15/2, 31/5, 20/9 og 6/12.
- Vi ble orientert om en oppfølgingssak fra BFO vedrørende FLA. FST har besøkt FLA, mye å gjøre, men er i konstruktiv prosess. Organisasjonen blir tilskrevet av Sjef FLA
- Lokale sjefer har også ansvaret for arbeidsmiljøet til de vernepliktige og skal følges opp i lokale AMUer
- NOF hadde tatt opp vedrørende det prinsipielle mht arbeidstidsavtaler ved Bodø, Andøya og Ørlandet. FHAMU presiserte at lov og avtaleverk skal følges og behandles i relevante arenaer/organer for dette
- Problematikken med manglende øvingslokaler for Forsvarets stabsmusikk ble tatt opp. Saken følges opp lokalt med evt senere oppfølging av FHAMU
- Følgende saker ble utsatt til møte 1/2005: Status HMS i FIF, Kvalitetssikring av omstillingsprosesser, BFOs brev angående helsekontroll ifh til internasjonal virksomhet.
- Generaløyntnant S-I Hansen har innsisert alle 70 DIFer også med fokus på HMS. Han ga honnør for et fantastisk godt arbeid ute i alle våre avdelinger.

Protokoll fra forhandlinger ved FSS

Etter noe turbulens gjennomførte man lokale drøftinger ved Forsvarets skolesenter (FSS) 14 desember. På møte ble omstillingsavtale, gjennomføringsdirektiv i tillegg til organisasjon, OPL/F og stillingsbeskrivelser (178). Ved den sentrale behandlingen 17 desember ble partene enige om ny organisasjon, OPL/F og veien videre. Resurssituasjonen ble tatt opp ifh til et rigid pålegg om maks årsverksramme og dette følges opp av

Generalmajor Thomsen ved FSS under skriver protokollen.

FSS. Her ser vi general Thomsen undertegne protokollen og det var vel flere enn meg som var glad for nok et ferdigstilt omstillingsprosjekt. Ny organisasjon skal iht planen være på plass 1 august 2005.

FSJen ønsker ikke lenger 50 % avdelingsbefal

Forsvarssjefen ba om ca 50 % avdelingsbefal i Forsvaret. Begrunnelsen var hensynet til Forsvarets nye innretning. BFO var sterkt imot ordningen ved drøftingen av Militærfaglig utredning senhøstes 2003, men som vanlig vet arbeidsgiver best. Nå har de ombestemt seg og gjør hva de kan for å omgå Stortingets vedtak. Avdelingsbefalsordningen er en forringelse av den ordningen vi innførte med 10 års kontrakt (inkludert praksisåret) med 2 års studiestønad. FSJen overbeviste Stortinget om at han trengte befalet opp til fylte 35 år, maks 38 år, men fortsatt med 2 års bonus (opptjenes i det 11-14 året). De økonomiske konsekvensene vil bli formidable.

For å sikre en smidig overgang har partene undertegnet en protokoll som sikrer denne befalskategorien akseptable vilkår inntil ny FPH del B er fremforhandlet. Fra protokollen nevnes:

- Det vises til St. Prp. Nr. 42, Ot. Prp. Nr. 60 m/innstillinger og direktiv fra FD
- Arbeidsgiver kan ved behov inngå avtale med kontraktsbefal med mer enn 4 års tjeneste, som avdelingsbefal med de bonusordninger som er beskrevet i FDs direktiv
- Avtalen regulerer kun tilsettingsforholdet som avdelingsbefal. De som tilsettes gis rettigheter og plikter iht endelig utgave av FPH. Kontrakt kan inngås fra 1. Jan 05, og endelig arbeidsavtale undertegnes når denne foreligger
- Avdelingsbefalet tilsettes på samme vilkår som yrkesbefal, jfr FPH del B, med de særlige betingelser som følger av FDs direktiv
- Tilsetting vil skje i sentralt partssammensatt råd. Sjef POD/AGA er tilsettingsmyndighet
- Tid som engasjert befalet vil telle med ved beregning av bonus, gitt at øvrige betingelser er oppfylt
- Arbeidsavtale utarbeides i samarbeid mellom partene (sentralt) og vil følge tilbudet om tilsetting som avdelingsbefal. Avtalen ble klar 20 januar og ligger på Forsvarets intranett sider under POD/AGA.

Hovedavtalekurs for Feltprestkorpsset
Feltprosten avsatte 2 dager for å kurse opp ansatte i Feltprestkorpsset på lov- og avtaleverk med vekt på hovedavtalen. Kurset ble gjennomført på Sessvollmoen 19 og 20 januar med 11 deltakere, feltprosten inkludert.

Oblt Viggo Nordskog (i midten) var administrativt ansvarlig for gjennomføringen av HATA kurset

Deltakere var Feltprosten, administrasjon, seniorprestene og tillitsvalgte fra BFO og Presteforeningen. Målet med kurset var å tilføre nok kunnskap til at Feltprestkorpsset kan utarbeide sin egen informasjons- og samarbeidsavtale. Kurset ble gjennomført over 2 økter, med middag og sosialt samvær om kvelden. Vi gikk igjennom Hovedavtalen i Staten m/tilpasningsavtalen for Forsvaret, lov- og avtaleverk som ligger til grunn med hovedvekten på Lov om Personell i Forsvaret. Instruktører var forhandlingsleder Ragnar Dahl fra BFO og vår juridiske konsulent Sigmund Mjåland.

Medlemsmøte på Forsvarets Hundeskole

Lov om Personell i Forsvaret og en FPH under reforhandling har skapt stor usikkerhet for kontraktsbefalet ved avdelingen. Hvilke regler gjelder, hva med oss som allerede har passert 30 år var blant mange problemstillinger som ble tatt opp.

Forsvaret hundeskole (FHSK) er på mange måter en høyt spesialisert skole. Det kreves lang erfaring og målrettet kompetanseheving for at skolen skal kunne løse sine oppdrag. Nettopp dette krever forutsigbarhet og et langsiktig

Sjef FHSK Major Svein Bakklund i grå jakke var en ivrig møtedeltaker

tilsettingsforhold. Loven om Personell i Forsvaret har skapt stor usikkerhet mht hvilke regler som gjelder og hvilke overgangsordninger vil man komme opp med. FHSK har ved flere anledninger søkt om å få yrkestilsatt personellet, men er blitt stoppet som følge av FSJens beslutningsnotat nr 16 fra mars 2003. I verste fall kan skolen risikere å miste flere kontraktsbefal, som gjennom år har tilegnet seg den kompetansen som trengs for å kunne virke som instruktør ved skolen. Medlemsmøtet varte ca 3 timer og ble avsluttet med Pizza og brus.

ragnar.dahl@bfo.no

Takk til Bodø Hovedflystasjon!

Gjennom mange år har Bodø Hovedflystasjon vært vertskap for Område tillitsvalgt (OTV) Befalets fellesorganisasjon (BFO). Både mine forgjengere og meg selv er udelte positive til vertskapet. Jeg har hovedsetet mitt på Bodø Hovedflystasjon (BHF) med kontor dag på LDKN Reitan. Er på begge disse plasser flyttet inn i nye fasiliteter i løpet av de to siste måneder. På flystasjonen disponerer jeg eget kontor og på Reitan har regionens OTVer (NOF, FSTL, NTL og BFO) felles kontor. Både på Reitan og Bodø har det vært et ønske og fokus på å gi oss best mulig løsning innenfor det som har vært av muligheter. På Reitan er vi flyttet fra ledelses bygget via en lagringsfase til et romslig kontor i fjellanlegget, som også kan benyttes av lokalforeningen. Kontoret ligger meget sentralt og for oss optimalt lokalisert rett overfor kantinen, med god tilgjengelighet for medlemmene, og de som måtte ønske å besøke kontoret.

I en hverdag der arbeidsgiver og arbeidstaker ikke bestandig har sammenfallende utgangspunkt ifm utfordringene vi står ovenfor i den pågående omstilling, vil jeg her trekke fram den fine måten både Reitan og flystasjonen ivaretar meg på, hva gjelder fasiliteter og verkøy. Bodø Hovedflystasjon er imidlertid hovedvertskap for meg. Allerede når

jeg tiltrådte stillingen som OTV sommeren 2001 ble jeg godt mottatt på stasjonen. Kontoret jeg overtok, var meget godt utstyrt med IT utstyr osv. Når så tiden var inne for innføring av Fis/Basis ble jeg heller ikke glemt. I tillegg til hver sin maskin ble og Org Poolen tildelt fargeskriver med god kapasitet og kvalitet, noe som var viktig for meg og min rolle som instruktør og ansvarlig for enkelte av kursene som ble gjennomført i BFO systemet.

Når så tiden var nødvendig for at det bygget blant annet jeg satt i, skulle tømmes for folk, og de som jobbet der skulle inn i nye lokaler, ble selvfølgelig jeg tatt med i prosessen på et tidlig tidspunkt. Måten det skjedde på, "var ikke at her er det dere får", men ved at major Atle Hundeide (Bestillerkompetansen EBA) kom med spørsmålet "hva er ditt behov". I forhold til å få meg på plass i nytt kontor er det mange som har bidratt. Her har prosjektet koordinert godt med FLO som har ordnet det slik at det som trengtes av linjer til faks, datamaskiner, skrivers og telefon var på plass til rett tid. En stor takk til BHF, nå ved sjef Base Bodø Oberst Jan Arntzen som har brukt sine ressurser også for meg som OTV, med tilrettelegging for at jeg skal kunne utføre min jobb som OTV på en mest mulig optimal måte. Jeg gleder meg nemlig hver dag til å komme på jobb. Dette til

BFOs OTV Midt-Norge Jacob Are Opdal sammen med sjef Bodø Base, oberst Jan Arntzen.

tross for at min hverdag som heltids tillitsvalgt stort sett handler om negative ting. Det er svært få som ringer meg for å fortelle at de har det bra. Kommer det en telefon eller mail så er det gjerne noen som føler seg urettferdig behandlet, eller hva er status i den eller den avdelingen ifm omstillingen osv.

Så takk igjen for at også jeg blir tenkt og tatt vare på.

Jacob Are Opdal
OTV BFO Midt Norge

BESO-kveld på Kjevik

Av ROLF J. LEDAL, OTV VESTLANDET

Tirsdag 7. desember var det duket for BESO-kveld på LBSK. Til tross for Champions League på TV3 og våpenpuss etter skyteeksamen hadde ca 30 funnet veien ned til hangaren for en flytur i F-16 simulatoren og litt pizza!

Mange har fått anledning til å ta en liten tur i simulatoren under forsvarsmessa på Hellerudsletta og andre rekrutteringsarrangement. Endelig hadde utstyret kommet tilbake til Kjevik og takket være BFOs HTV, Kaptein Rune Boye Johansen, fikk befalelevene muligheten til å stifte bekjentskap med simulatorens kapasiteter. De fleste valgte å fly litt rundt og "skyte" ned fiendtlige fly, mens noen av de dristigste valgte å forsøke seg på en landing. Etter å ha sett litt på noen av befalelevenes flyferdigheter, ble det ganske fort klart at stridslyst og grunnleggende flyferdigheter fantes det

mye av, også hos de med små synsfeil som hadde kostet dem plassen på flygeropp-taket. Heldigvis fins det andre posisjoner i Luftforsvaret som de kan fylle, selv med skeive hornhinner og litt nærsynthet.

Etter "flyturen" vanket det pizza og brus, samt en liten orientering om hva BESO kan tilby elevene ved en befalsskole. At arrangementet som BESO ved Kjevik hadde stelt i stand slo an, var lett å se på alle de fornøyde befalelevene. Leder av BESO på Kjevik, Anders Gjermstad, er også primus motor for julebordet som gikk av stabelen helga etter. I dette året vil det bli flere arrangement av og med BESO på Kjevik, og mange valgte å melde seg inn som en følge av det sterke engasjementet som BESO har for sine medelever.

Thomas Andersen i dyp konsentrasjon mens Rune Boye Johansen gir en kort innføring i "knapper" og kapasiteter.

Store uføreerstatninger presser premien opp

Utbetaling av erstatning til medlemmer som er blitt varig arbeidsuføre nådde en historisk topp i 2004. Samtidig var det også høye tall for dødsfallerstatning både i 2003 og 2004. Samlet har disse faktorene bidratt til en prisøkning på kr 31 per måned for BFO-pakken i år. Trøsten er at prisen på innboforsikringen ikke øker i det hele tatt.

Til tross for at prisen øker fra 214 til 245 per måned er fortsatt BFO-pakken en av de aller beste og rimeligste medlemsforsikringene i markedet. Prissammenligninger og regnestykker vi tidligere har redegjort for, er like gyldige med den prisøkningen medlemmene må tåle i år.

Høye dekninger

BFO-pakken har veldig høye dekninger på alle elementene. Dødsfalldekningen er på 14 G, tilsvarende kr 822 000, og det er ingen avtrapping av erstatningen før etter fylte 50 år.

Uføreerstatningen er 80 % av dødsfalldekningen, men den nedtrappes med 2 % per år fra fylte 26 år. Ulykkesdekningen kan gi inntil 3,9 mill i erstatning dersom et enslig medlem skulle bli 100 % varig medisinsk invalid som følge av en ulykke. Med så høye dekninger skal det ikke så mange skadetilfeller til før det knirker stygt i regnskapstallene.

Erstatningene

I 2004 ble det utbetalt vel 5,8 mill fra dødsfalldekningen, og mer enn 2,6 mill fra uføredekningen.

Erstatning fra ulykkesforsikringen tar det flere år å gjøre opp fordi de kan ta lang tid å avklare om en skade gir varig medisinsk invaliditet. Foreløpig er det derfor bare fastsatt litt over kr 200 000 for fjoråret.

De sannsynlige slutt-tallene ulykkesforsikringen får man et bilde av ved å se på årgangene som begynner å bli ferdige, f.eks. 1998 og 1999. For disse to årene er det foreløpig utbetalt henholdsvis 7,1 og 4,7 mill kroner.

Hva med deg selv?

Er du klar til å overta eneansvar for hus og barn dersom din ektefelle eller samboer skulle falle fra? Klarer du deg økonomisk med bare en inntekt? Statistikken kan tyde på at BFO-medlemmene mener at dette ikke er noe stort problem. Det er nemlig bare ca 1600 medlemmer som har funnet det nødvendig å tegne livsforsikring på ektefelle/samboer/registrert partner, og enda færre som har dekket ektefelle med uføreforsikring.

Helseerklæring

Om du ønsker å tegne forsikring på ektefelle/samboer, må hun/han fylle ut en egenerklæring om helse. Skjema for helseerklæring får du fra BFO eller fra FP.

Betalingen for medlemsforsikringene du er med på trekkes automatisk fra din fra din FP-konto. Dersom du er i tvil om hvilke forsikringer du har, kan du derfor sjekke kontoutskriften eller ta en telefon til FP.

Skattefrie

Erstatninger som etterlatte får utbetalt fra livsforsikringer er fritatt for inntektsskatt. Det er heller ikke skatt på uføreerstatning eller erstatning for medisinsk invaliditet som du eventuelt mottar selv.

Dette er prisene i 2005

BFO-pakken

Kr 245 per mnd.

Ektefelleforsikringen

Kr 77 per mnd - bare dødsfalldekning.

Kr 137 per mnd - dødsfall- og uføredekning.

Innboforsikring

Dekning inntil kr 1 500 000.

Sone 1: kr 1 385, Oslo.

Sone 2: kr 985, Asker, Bærum, Oppegård, Nittedal, Skedsmo, Lørenskog, Drammen, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Sone 3: kr 820, Resten av landet.

Superdekning til innbo

Kr 265 i tillegg til prisene ovenfor i alle sonene.

Innbo for medlemmer under 28 år

Dekning inntil kr 150 000.

Sone 1: kr 715

Sone 2: kr 490

Sone 3: kr 410

Innbo i utlandet

Kr 125 per kr 100 000 i forsikringssum.

Glad for å kunne hjelpe

Vondt. Sterkt. Gripende. Oberstløytnant Ketil Lunde møtte mange menneskeskjebner da han i julen var i katastrofeområde i Sørøst-Asia. Nå har han på nytt dratt ut for å hjelpe.

AV KAPTEIN HANNE OLAFSEN,
INFORMASJONSOFFISER LUFTFORSVARET NORD-NORGE (TEKST OG FOTO)

Oberstløytnant Ketil Lunde er nå i Singapore for å være med i hjelpesendingene Forsvaret flyr inn til Sumatra.

Til daglig jobber han som stasjonslege ved Bodø hovedflystasjon. Nå har oberstløytnant Ketil Lunde atter dratt til Asia for å bistå de flomrammede. - Jeg skulle ønske jeg kunne gjøre noe og ble glad når forespørselen kom, sier Lunde. Oberstløytnanten ble med ett av Forsvarets to Herkulesfly som skal fly hjelpesendinger mellom Singapore og Aceh Banda i Indonesia for Norges Røde Kors.

Forsvaret er trent for denne type innsats

Lunde var lege ved sivil sykehus før han i 1996 ble ansatt i Forsvaret som militær lege. I Forsvaret fikk han offisers- og flymedisinsk utdanning. - Militærbakgrunnen kommer godt med i slike situasjoner som det jeg skal i nå. I Forsvaret trener vi på krigsscenarier og spesielle forhold. Området vi skal til nå krever at man har evnen til å improvisere og bruke

det man har, sier stasjonslegen. Han har vært ute i internasjonale oppdrag før, FN-tjeneste i Bosnia, Kosovo og Kirgisistan. Det kommer godt med. Erfaringen derfra og sin militære bakgrunn er han glad for. - Det er også viktig å kunne lede mennesker og sørge for klare kommandolinjer slik at alle vet hva de skal gjøre, fortsetter Lunde. Nå er han i Singapore og er en del av teamet på to leger, to sykepleiere og en prest. Luftbroen mellom Singapore og Aceh Banda flyr daglig til Sumatra med hjelpesendinger og bistå de syke og sårede.

Sterke inntrykk

Jeg treffer militærlegen Ketil Lunde dagen før han drar til Singapore. Han er akkurat kommet tilbake fra Phuket i Thailand. Der var han i ett døgn - et døgn som satte varige spor. - Da jeg kom ned ble jeg møtt av en mor på desperat leting etter sin

sønn med en bønn om hjelp. Det gjør inntrykk, sier militærlegen ettertenksomt.

Lunde er fagmann og profesjonell. Og ikke minst medmenneske.

- Som helsepersonell gjør det noe med en selv. Selv om en må jobbe konsentrert og gjøre alt som står i sin makt for å løse oppdraget er det også godt å få lov å være medmenneske oppi det hele, sier Lunde som ikke legger skjul på at tårene kom da han snakket med mange av de flomrammede.

Viktig å snakke

Naturkatastrofen i sørøst Asia har krevd ufattelig mange menneskeliv. Vi sitter sjokkert tilbake, tomme for ord. Likevel er det viktig å sette ord på det man har opplevd. Historiene gjør inntrykk.

- Det å snakke med disse som har opplevd dette er vondt og godt på samme tid. En jeg traff fortalte at han endte opp i jungelen med bare døde mennesker rundt seg, overbevist om at verden var gått under, forteller Lunde.

Og nå drar han ut for å hjelpe, i første omgang i tre uker.

- Det blir nok tungt å jobbe i et slikt område, men da jeg var i Phuket så jeg en innsats som var helt enorm - det motiverer for innsats. Folk jobbet for felles mål og gjorde alt det de kunne. Situasjonen var kaotisk, men personellet gjorde det så ukomplisert som mulig, berømmer oberstløytnanten.

Forsvaret har utrustet fly fra SAS/Braathens med båre og medisinsk personell for evakuering av personell fra katastrofeområdene i Sør Øst Asia. Seks fly ble sendt til SørØst Asia. Ett team reiste til Thailand i forkant av det første evakueringsflyet for å få oversikt over pasienter, og ett team med tannleger til Thailand for å bistå i identifiseringsarbeidet. I tillegg er også prest og psykolog fra Forsvaret på plass.

Hunt where and sweep where you must

Av Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

Øvingsscenario - Innerst inne i den rolige "Ganafjorden" ligger et oljeraffineri. Som en viktig leverandør av petroleumsprodukter til en rekke EU-land, har nå dette raffineriet motatt trusler om terroranslag.

Kystvakten har nylig oppbrakt et statsløst fartøy med minelast ved utløpet av "Ganafjorden", og det kan ikke utelukkes at miner har blitt lagt. Som en typisk vestlandsfjord er bunnforholdene svært krevende, og det fins mange gjemmesteder for miner i ujevnhetene på fjordbunnen.

Konvensjonell og asymmetrisk minetrussel

Scenariet er konstruert for anledningen, men det er på ingen måte usannsynlig at et slikt scenario kan utspille seg en dag i nær fremtid innenfor et område hvor NATO og Norge har interesser. Utsetting av miner er i dag en velegnet måte for terrorister og eventuelle fremmede makter å ramme hardt uten bruk av store ressurser.

Miner skiller tradisjonelt sett ikke mellom venner eller fiender, og er derfor sett på som et skittent våpen som lett kan ramme uskyldige. Like fullt er miner en del av våpenarsenalet for de fleste nasjoner. Sjøminer utgjør således en trussel mot enhver maritim operasjon, og kapasitet til å finne og nøytralisere slike utgjør en viktig del av kjerneoppgavene til Marinen.

Teknologisk fornyelse

Sjøminer kan deles inn i to hovedkategorier, bunnminer og forankrede miner. Bunnminer ligger som navnet tilsier på sjøbunnen, mens forankrede miner har oppdrift slik at de befinner seg i vannvolumet noen

meter under havoverflaten.

Forankringen av disse minene skjer ved et anker som er forbundet med minen via en kabel.

Minene inneholder store mengder høyeksplosiver, og når de avfyres sprer gassboblene seg med en hastighet av ca 8000 meter pr sekund. Således vil altså vannet blåses vekk, og overflatefartøyer som er avhengige av et konstant vanntrykk rundt skroget for å flyte vil da knekke sammen.

Hva som får en mine til å avfyres kan være forskjellige faktorer. Den eldste måten er ved direkte kontakt, som på de gamle hornminene. Nyere og mer sofistikerte avfyrimekanismer trigges av influens. Influens betyr akustisk (lyd) og magnetisk utbredelse, og det dreier seg da om passerende fartøyer som påvirker omgivelsene slik at en mine "vekkes opp" fra dvalen og settes av. I dagens moderne miner er dette den vanligste avfyrimekanismen, og beskyttelsen mot disse har bare delvis vært tilstede.

Minekrigens utfordringer

Før i tiden hvor minene var mindre sofistikerte, var mekanisk sveiping en enkel og grei måte å rydde miner på. Minens forankringskabel ble kuttet, og minen fløt opp hvor den kunne nøytraliseres. Etter hvert som den teknologiske utviklingen driver frem mer avanserte miner, har også bekjempelsen av minefaren utviklet seg. Minejaktfartøyer jakter på miner ved hjelp av sin sonar, og uskadeliggjør minene de finner ved hjelp av dykkere eller spesielle torpedoer som avfyres mot minen. Til å hjelpe seg i jakten på minene er den autonome undervannsfarkosten Hugin en stor hjelp. Hugin program-

meres til å gjennomføre et område, og innsamlende data bearbejdes så for å identifisere minene.

Minejaktfartøyet må da etter identifikasjon nøytralisere minene på vanlig måte. På grunt vann er det minedykkerne som står for hele jobben.

Imidlertid er sjøbunnen langs størsteparten av norskekysten svært kupert, og minejakt med sonar har således store begrensninger. Det er her minesveiperne har sin berettigelse. De mest intelligente minene hører gjennom sine sensorer forskjell på passerende fartøyer, og vil kun gå av når elektromagnetisk signatur og støy er av ønskelig type. Utfordringen for de som driver med minesveiping er således å etterlikne lyden og den elektromagnetiske signaturen til større og "viktigere" fartøyer, samtidig som de selv ikke blir oppdaget av minen.

Norsk verdensnyhet

Gjennom utviklingen av Electromagnetic minesweeping system (ELMA) og Airgun and transducer equipment (AGATE), besitter nå den norske marinen som eneste nasjon komplementære kapasiteter innen bekjemping av sjøminer. Ved hjelp av trykkluft og elektroniske svingere produseres et lydbilde som er til forveksling likt maskin- og propellstøyen til et fartøy. Gjennom avanserte reguleringsmekanismer kan et spekter av fartøystyper imiteres, og således kan man lure minen til å tro at det er et stort og lukrativt mål i anmarsj. Minen våkner da fra sin dvale og elektromagnetiske sensorer venter til det elektromagnetiske feltet over minen påvirkes av ELMA. Minen settes av, og minesveiperen som befinner seg ca 300 meter unna minen i det den

you can,

går av, er uskadd og uberørt av eksplosjonen. Det kraftige elektromagnetiske feltet og støyen fra AGATE kamuflerer minesveiperens lave støy og svake elektromagnetiske signatur. Utviklingen av influenssveipet er et synlig bevis på at Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI), Kongsberg Defence and Aerospace (KDA) og Forsvaret besitter evne og vilje til å gå foran i et komplisert nybrottsarbeid.

Minekrigføringens plass i strukturen

I en liten marine som den norske minimumsmarinen er, utgjør denne teknologiske nyvinningen en betydelig kapasitetsøkning. Uten denne nyvinningen ville ikke den norske marinen innehatt tilstrekkelig kapasitet til krigføring innen alle de maritime krigføringsområdene. Etter Stortingets vedtak sommeren 2004 skal Norge ha to minesveipere med denne kapasiteten. Dette må betegnes som et absolutt minimum og gir svært lite å gå på hvis noe skulle

skje med ett eller begge fartøyene. Begge fartøyene må være tilstede for å kunne drive parsveiping av forankrede miner, og således utgjør det nye influenssveipet en betydelig styrking av muligheten for å operere med en minesveiper sammen med ett eller flere minejaktfartøy. NATO er som alle andre allianser og nasjonalstater med kyststripe avhengige av at fartøyer kan tilbys sikre sjøveis korridorer for å deployere eller etterforsyne styrker, samt sikre sivil trafikk. Minekrig er således en etterspurt kapasitet innenfor enhver militærallianses

krigføringskapasitet. KNM Alta blir det første og eneste fartøyet i NATOs stående minerydderstyrke, Mine Countermeasures Force North (MCMFN), som innehar evnen til sveiping av influensminer når det seiler ut i vinter. Sammen med KNM Vidar utgjør KNM Alta det norske bidraget i MCMFN. Sammen med fregatten KNM Trondheim og ubåten KNM Utstein som begge inngår i Stanavforlant og Operation Active Endeavour, utgjør disse to Sjøforsvarets bidrag til NATO våren 2005. Et betydelig bidrag fra en liten, men svært kompetent marine!

Typisk bilde av sjøbunnen med miner utplassert. ELMA/AGATE imiterer et ønsket mål og minen settes av. I bakgrunnen ligger restene av et fartøy som forsøkte å forsere minefeltet.

Etter utsetting av utstyret slippes det forsiktig ut til det er ca 300 m bak fartøyet. Trykkluft og elektriske signaler forsynes gjennom en tykk kabel, eller "umbilical" som det kalles på fagspråket.

Trykkluftkanoner utgjør en viktig del av utstyret som etterlikner lyden av fartøyer. (Foto: Forsvaret)

Amerikansk

Hvorfor tok ikke amerikanerne Fallujah under kampene i april i fjor, men gjorde det under kampene i november? Spørsmålet stilles av Jonathan F. Keiler i USNI Proceedings for januar, og Keiler sammenligner med israelske doktriner for bykrig.

Av JOHN BERG, FOTO FMS

Operasjon Valiant Resolve i april ble utkjempet av to bataljoner fra marinekorpset med støtte fra spesialstyrker. Styrkene begrenset seg til å bruke gevær, mg og skarpskyttere, og til en viss støtte fra AH-1 Cobra angrepshelikoptre og AC-130 gunships. Noen ganske få ganger ble kampflystøtte kalt inn.

Ytre byområder, stort sett industri, ble tatt, men det ble snart klart at angrep mot bykjernen ville medføre store amerikanske og sivile tap.

Operasjonen ble avsluttet og opprørerne sprang rundt i byen og feiret "seieren". Dette kom selvfølgelig på TV verden over. 39 amerikanere var falt, og trolig ca. 600 av 2000 lett bevæpnede opprørere. Man hadde ikke fått has på dem som forut for angrepet hadde drept fire sivile amerikanere og lemlestet likene foran åpne TV-kameraer.

Ikke etter boken

Fallujah dekker ca. 30 kvkm og har 300.000 innbyggere. Marinekorpsets doktriner for bykrig forutsetter som helt avgjørende at byen først omringes, noe de to bataljonene klarte, men med bruk av betydelige ressurser. Videre forutsetter doktrinene stor overlegenhet for å redusere egne og sivile tap og foreskriver at en by som Fallujah krever mindre enn en divisjon, men vesentlig mer enn to bataljoner.

Keiler sammenligner dessuten med israelernes angrep på Jenin i 2002, der to bataljoner angrep noen hundre palestinere i en by på 2,6 kvkm og med 26.000 innbyggere.

I Fallujah i april var marinekorpset ikke villig til å kompensere for manglende mannskapsstyrke med massiv ildkraft, av frykt for sivile tap. Problemet ble "løst" politisk ved opprettelsen av den irakske "Fallujahbrigaden", ledet av en Saddam-general. Dette var totalt mislykket.

Omkamp

Operasjon al-Fajr i november omfattet fire bataljoner fra marinekorpset, hærens Task Force 2-2 (to mek bataljoner), ca. 2000 irakere, flere bataljoner artilleri fra korpset og hæren, samt begrenset flystøtte. Andre styrker, bl.a. britiske, omringet byen. Operasjonen var fremdeles pålagt begrensninger, bl.a. brukte et kompani fra korpset 16 timer på å ta Mohammadiyah moskéen.

Amerikanerne hadde 51 falne og 425 alvorlig sårede, mens irakerne hadde 8 falne og 43 sårede. Trolig ble ca. 1200 opprørere drept.

Hele byen ble tatt. Amerikanernes tap på tilsammen 476 falne og hardt sårede utgjorde hele ca. 8 prosent av angrepsstyrken, på mindre enn to ukers kamper. Når vi inkluderer lett sårede, mener Keiler imidlertid at

tapene var foruroligende ca. 20 prosent, men han peker på at nesten halvparten av de lett sårede vendte tilbake til avdelingen sin etter kort tid. Mange av dem kjempet videre etter å ha blitt såret, fikk behandling når situasjonen tillot det og vendte så tilbake til avdelingen. Store tap i bykrig, også overfor forholdsvis svake og enkle motstandere, forutses i korpsets doktriner.

Taktikk

Av andre kilder fremgår at styrkene flere steder brukte massiv ild fra stridsvogner, artilleri og fly, ikke bare for å bekjempe terroristene men også for å rydde mine- og bombefeller. Det ble også brukt Miclic minerydding, dvs. det velkjente systemet der ca. 90 meter lange kjeder av sprengladninger blir skutt. Miclic ble brukt bortover gateløpene, og ved en anledning ble to bilbomber satt av på denne måten. Ved en annen anledning ble ca. 70 opprørere bevæpnet med Kalasjnikov lokaliseret ved en bygning. En stridsvognkommandør i en M1 Abrams fikk øye på opprørerne som var i ferd med å trekke sammen ved bygningen, som lå tett opptil en moské. De beveget seg i grupper på to til fem over en vei mens de prøvde å etablere røykteppe med molotovcocktails og bensin som ble helt ut fra kanner.

Kvalitetssikring

Stridsvognkommandøren, fra Phantom Troop, Task Force 2-2, observerte

taktikk i Irak

utviklingen på 2400 m avstand gjennom optikk, og fastslo at scenen utspant seg i naboavdelingens teig, et kompani marines. Dette, og nærheten til moskéen, innebar at ild måtte klareres fra høyere nivå. En viktig årsak var å sikre seg mot å treffe egne styrker.

Phantom Troop kjørte frem en Hummer med langtrekkende op-utstyr til ca. 2000 m, for å kvalitetssikre stridsvognkommandørens observasjoner og vur-

deringer. Situasjonen var såpass sensitiv at det tok mer enn en time å klarere ildgivning. Normalt skulle det tatt minutter. Bygningen ble til slutt smadret av artilleri med presisjonsstyrte granater. Alle opprørerne, som nå hadde søkt inn i bygningen, ble nedkjempet. Vurderingen var at opprørerne hadde samlet seg i bygningen i håp om å klare å legge en plan for videre tilbaketrekking.

Siste angrep?

Et av Skottlands tradisjonelle regimenter, Black Watch som under kampene om Fallujah ble deployert fra Basra-området for å sperre de sørlige utfartsveiene fra byen, har kanskje gjennomført sitt siste angrep. Regimentet planlegges nemlig nedlagt. Det vil imidlertid trolig fortsette som en bataljonen innen et nytt Royal Regiment of Scotland "super-regiment".

Det var 1. Bataljon av Black Watch som gjennomførte angrepet, fra Camp Dogwood 40 km sørvest av Bagdad og over elven Eufrat. Mer enn 700 mann, 42 Warrior stormpanservogner og 74 andre kjøretøyer ble satt inn i et nattangrep som varte i 12 timer.

Soldater med nattbriller og med utstrakt bruk av sjokkgranater stormet landsby- og jordbruksområdet Karaguli langs Eufrats østbredd. Området er kjent som "millionæralléen" på grunn av de store og fine husene, som nå ble stormet og gjennom søkt, alle sammen. Black Watch hadde forut for angrepet mistet fire mann for en selvmordsbomber og en veibombe herfra, og var stadig blitt utsatt for bk- og rakettild fra området. Det var antatt at "millionæralléen" var tilholdssted for utenlandske jihadister og Saddam lojalister, hvorav mange fra republikan-

ergarden og det hemmelige politiet Mukhabarat.

Angrepet, Operation Tobruk, var koordinert med to lignende amerikanske angrep i "Dødstriangelen". Det ble funnet uspesifiserte mengder våpen og tatt 26 fanger hvorav 16 ble løslatt etter avhør. Åpenbart må de fleste av opprørerne ha klart å flykte.

Etterforskning

Mer enn 100 soldater fra Black Watch i Warrior stormpanser på Eufrats vestbredd ga også støtte til amerikanske marines i hurtiggående båter som angrep flere hus på østbredden. Også herfra var det blitt skutt raketter mot Camp Dogwood.

En soldat fra Black Watch er også under etterforskning etter å ha skutt en iraker som nærmet seg et checkpoint forholdsvis raskt i bil, umiddelbart etter at to Black Watch soldater hadde fått sprengt av seg bena av en selvmordsbomber.

”Med Ræva Først”

Av BØRGE BØYUM, ATV BFO 331 SKV

I den siste tiden har den ene saken etter den andre versert på Forsvarsnett om at Luftforsvaret er på plass med 4 F-16 i Litauen. I likhet med andre offiserer blir også jeg stolt av å høre og bidra til at vi kan gjøre noe for å hjelpe andre land. Det er jo noe som kanskje ligger i menneskets natur; å være der når noen trenger en. Det er riktignok ikke en dramatisk krisesituasjon vi snakker om denne gangen, men hjelp er nå en gang hjelp. Det er Norges tur til å hjelpe våre tre baltiske nylleerte med å ha suverenitetshendelse av luftrommet sitt. Dette er et oppdrag som deles mellom en rekke NATO land, blant annet Belgia og Nederland.

Så hvordan havnet Luftforsvaret på oppdrag i Litauen? Etter at Norge på vårparten i 2004 fikk forespørselen fra NATO havnet oppdraget hos 132 Luftving i ultimo september. En prosess med å få et antall F-16 fra Norge til et annet land er sjelden smertefri, men historien om denne prosessen skulle vise seg å bli mer smertefull enn vi har opplevd tidligere. Det er vanligvis litt rot og irritasjon rundt de praktiske problemene med å flytte jagerfly til en utbase. På dette oppdraget må vi langt inn i prinsippenes rekke for å finne stridens kjerne.

Som vanlig og heldigvis, når det kommer til slike oppdrag, var det FLO-folket som først stilte spørsmål rundt oppdraget: Hvilken rotasjon blir det, hvilket lovverk er vi underlagt og hvilken kompensasjon forespeiles? De ba om å bli informert om oppdraget både i form av orienteringer og fra deres ledere. Det startet med en god tone og frivillighetsprinsippet skulle følges. Det ble så etablert et liste system der folk kunne melde sin villighet. Pussig nok uteble mye

av informasjonen og etter hvert begynte lokale ledere å knytte neve til de ansatte som stilte spørsmål. Splitt og hersk taktikker ble satt inn der

lovnader om frivillighet ble erstattet med trussel om beordring, samt ansvarsfraskrivelse og likegyldighet. Avdelingsledere sa at de kom til å levere lista, som skulle inneholde frivillige, tom om ingen meldte seg. I tider der usikkerheten råder er det urimelig å forvente at en avdelingsleder forsøker å motivere sine ansatte? Jeg har iallfall lært at et viktig prinsipp for lederskap er evne og vilje til å motivere.

Så kom ryktene, de fordømte ryktene, med det ene mer eksklusivt enn det andre. Det ene gikk på at enkelte hadde fått inngå personlige kontrakter, og at flygerne skulle forskjellsbehandles gjennom å få 10000 kroner ekstra var et annet. Men jungeltelegrafene slo ikke bare fra seg blant oss fotsoldater, men runget hele veien til toppen i Forsvaret. Det var aksjoner i gang på Bodø sa den, mens forsvarsledelsen satt med ørene på stilk og slukte hvert et ord. Selvfølgelig var de fleste rykter enten ren oppspinn eller mistolkninger av virkeligheten. Sannheten i dette tilfelle var at personellet som hadde meldt seg frivillig i utgangspunktet, følte seg usikker på om han og hans familie i det hele tatt skulle bli ivaretatt. En usikkerhet som kan spores tilbake til mangel på informasjon. Så 9.

desember 2004, i den tro at det ikke fantes frivillige ble Forsvarssjefen lei og kjører gjennom beordringsplikten, og det mindre enn en måned før avreise. For det første tok denne beslutning bort en lokalt fremarbeidet rotasjonsordning som gagnet både operative krav og personellet. Det ble for det andre veldig uklart hvilket regelverk vi skulle være under. Et eksempel på dette er det fortsatt ubesvarte spørsmålet om de som nå sitter i Litauen er på den opphørte Fredstjenesteloven eller den nye Lov om personell i Forsvaret med tilhørende forskrifter. Det er viktig for en etablert offiser å vite hvilket lovverk som gjelder for det regulerer tryggheten til han og hans familie. Så et ikke ukjent problem dukker opp der gressenka hjemme sliter seg gjennom den nordnorske vinteren med to arvinger på slep uten far. Riktignok handler det ikke bare om etablerte rutiner rundt familien, men også hvilken økonomisk kompensasjon som gjelder. Takhøyden har en tendens til å falle dramatisk når vi ansatte stiller spørsmål om kompensasjon og tonen forverres ytterligere. På de få møter som har vært ble man sittende igjen med flere spørsmål enn man hadde da man gikk inn i møtene. Det som er graverende er at uansett hvilken lov man måtte befinne seg under har FST og LUKS klart å bryte flere lovtekster. Hvis man for eksempel skal være under den nye forskrift om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner. Hvordan forklares da et kontraktsformular, basert på villighet, mottatt i romjula med avreise 6 januar opp mot §13 om Forsvarets informasjonsplikt og betenkningstid. Det står at man skal få rimelig betenkningstid! Og hva med ordlyden villighet i en beordring? Basert på Forsvarssjefens klare ordre om å bruke beordringsplikten rimer dette ikke helt. Når vi har prøvd å utfordre

Mye skrik og lite tull

denne påstand med utstedende myndighet ble vi bedt om å vurdere vår stilling, bare for at vi vil at rett skal være rett!

Her i Bodø gjorde organisasjonene et samlet fremstøt mot Luftvingssjef og lokal sjef i FLO om å møtes, og klare opp i eventuelle misforståelser. Jeg føler møtet gikk bra der begge parter fikk sagt sitt og vi så på hvordan ting kan gjøres bedre i fremtiden. Det var betryggende at Sjef Luftvingen og Sjef FLO/PRE-midt allerede hadde begynt å tenke fremover og dra lærdom av disse nervepirrende desemberdagene.

Tilbake til spørsmålet hvordan havnet Luftforsvaret på oppdrag i Litauen? Jeg vil si at dette er utelukkende takket være den profesjonelle holdningen til personellet som nå sitter i Litauen. Det er de som fortjener takken for at Norge ikke mistet ansikt i NATO og Baltikums øyne. Prinsippene om godt lederskap, god forvaltning av lovverk, god personellpolitikk og behandling har alle vært syndet mot i denne prosessen på mange nivå innenfor Forsvarets organisasjon. Gjentatte ganger årlig tar personer som Forsvarssjefen og GIL til orde for at personellet er Forsvarets viktigste ressurs og de må vi ta vare på. Hvor gjenspeiler disse gode ordene seg hos dem som er i og skal til Litauen? Hva med at noen kanskje kommer med en beklagelse overfor personellet i Litauen for måten de er blitt behandlet på? Jeg tror hvis Generalmajor Løvbuktens uttalelse, Forsvarnett 13.01.05, om at det er bra Luftforsvaret nå er ute og lufter seg litt igjen skal holde stikk, må flere instanser enn 132 Luftving og FLO/PRE-midt ta lærdom av dette. En lærdom som må vises frem! Inntil videre kan jeg dessverre bare konstantere at vi går og forsetter å gå med ræva først ut i dette oppdraget.

Akkurat nå kan du få inntrykk av at Forsvaret er befolket med arrogante og tallblinde amatører som kaster penger ut av vinduet og setter statsbudsjettet i fare. Slik er det selvfølgelig ikke. Greit, en milliard kroner er mye. Jeg er på ingen måte komfortabel med at mine skattepenger behandles på denne måten. Men hvor stort er egentlig dette beløpet? Hvis du tjener 300.000 kroner i året, har du kanskje rundt 200.000 kroner å rutte med etter at skatten er betalt. Går du på den samme budsjettsmellen som Forsvaret, betyr det et årlig merforbruk på 6.666 kroner. Det vil igjen si at du har brukt 555 kroner for mye i måneden. Dette er dimensjonen på milliardsprekken. Noe som igjen viser at det ikke er snakk om kriminell sløsing vi er vitne til.

Hva er det så som er problemet? Svaret finner vi mange år tilbake. De siste ti årene - minst - har Stortinget konsekvent underfinansiert Forsvaret. Det samme som norske kommuner har blitt offer for. I praksis betyr det at Stortinget har bestilt en Mercedes samtidig som de bare ville betale for en Lada. Bevilgningene har ikke stått i forhold til de oppgavene politikerne har vedtatt at Forsvaret skal løse.

Dette koblet opp mot et brennende ønske om å være flinkeste gutt i NATO-klassen har skapt grobunn for mye trøbbel. På toppen av dette igjen har man gjennomført en gigantisk snuoperasjon. Forsvaret er skalert ned fra et massivt mobiliseringsforsvar til en profesjonell reaksjonsstyrke. Alle som har vært noen år i arbeidslivet vet hvor turbulent det blir når bedriften din skal slanke staben og omorganisere ansvarsområdene. For Forsvaret har dette nærmest blitt en permanent tilstand.

“Stortinget har bestilt en Mercedes, men kun betalt for en Lada.”

Legg så til det faktum at det moderne Forsvaret har blitt avhengig av teknologiske løsninger som er dyre å kjøpe, dyre å bruke og dyre å vedlikeholde. Hvorfor? Det ene svaret er at utviklingen i NATO har skjedd rasende fort. Det andre svaret er at Norge plutselig sto i fare for å tape soldater i strid. I det øyeblikket våre styrker skulle ut i krigen, som på Balkan, Afghanistan eller Irak, så trengte de skikkelig trening og utstyr. Under den kalde krigen var alle innforstått med at norske soldater ville falle som fluer når sovjetiske tanks rullet inn fra øst. Det var prisen vi var villige til å betale for å beskytte konge og fedreland.

Denne prisen er ingen villige til å betale når det plutselig handler om å sende norske styrker inn i en strid det i utgangspunktet ikke er full politisk enighet om. Dette er en viktig forklaring på oppgraderingen av trening og utstyr.

Problemet til forsvarssjef Sigurd Frisvold og forsvarsminister Kristin Krohn Devold er at de begynner å miste tilliten hos stadig flere. Både blant dem som jobber i Forsvaret og de som eventuelt skal stemme ved høstens stortingsvalg. Det som er trist er at tusenvis av kjempedyktige medarbeidere i hær, marine og luftforsvar blir stemplet som udugelige. Mer feil kan det ikke bli. Dagens gjennomsnittsoffiser er ekstremt dyktig, lojal og hardtarbeidende. Det burde vi takke dem for.

Rune Nilsen
Avisa Nordland

Familiekos for gamle krigsh

Ved pleiehjemmet i Puylobier i Syd-Frankrike finner de invalidiserte fremmedlegionærene noe som ligner et familieliv. Turistene på sin side får en opplevelse helt utenom det vanlige.

TEKST & FOTO: NILS VERMUND GJERSTAD

Av alle turistattraksjonene i idylliske Sør-Frankrike er Fremmedlegionens pleiehjem for invalidiserte soldater sannsynligvis blant de mest obskure. Men kanskje også den mest eksotiske opplevelsen. Her i naturskjønne omgivelser, får veteranene hvile ut etter en lang og påkjenningende karriere som yrkessoldater. Man kan si mye kritisk om den franske fremmedlegionen, men de er greie sånn sett. Ingen annen hærstyrke i verden tar seg like godt av sine gamle krigshunder.

- De siste årene har flere og flere turister funnet veien hit, forteller bestyreren, oberst-løytnant Hahn i Fremmedlegionen. - Ikke alle veteranene er like glade for det, og mange holder seg inne i leilighetskomplekset, i den tiden det er åpent for allmennheten. Men turisme betyr at vi får flere penger i kassa til å drive stedet. Og det kommer veteranene til gode.

Fredelige Provence

Pleiehjemmet i Puylobier ligger en times biltur fra Fremmedlegionens hovedkvarter i Aubagne, som igjen ligger 20 kilometer fra Marseille i Sør-Frankrike. L'Institution des Invalides de la Légion Etrangère åpnet i 1953. Fremmedlegionen kunne omtrent ikke valgt et mer fredfullt sted. Puylobier er omtrent alt man forbinder med Provence; tørt klima, idylliske skogholt med den karakteristiske fjellkjeden Saint-Victoire i bakgrunnen som maleren Cezanne gjorde berømt. Dessuten er det vinmarker så langt øyet kan se. De vel 120 pensjonerte fremmedlegionærene dyrker nemlig sin egen vin, og selger den til turistene, som det ikke er så rent få av. Det er nemlig vinomsetningen som gir de største pengene i kassa til det spesielle aldershjemmet.

Espirit de corpse

Når innhøstingen skjer, kommer aspiranter fra legionens hovedleir til for å hjelpe med arbeidet. - Det er med på å styrke båndene mellom de unge og de gamle aspirantene, forteller bestyreren meg. For bånd mellom legionærene er fundamentet i selve Fremmedlegionen. Esprit de corpse kaller det de selv. Korpsånden har gjort at legionærene har kommet sine medsoldater til unnsetning selv når situasjonen har vært fullstendig håpløs. Det er også Esprit de corpse som er årsaken til at flere legionærer ønsker å tilbringe livets høst i samvær med sine våpenbrødre. Noen havnet på skråplanet eller ble harde på flaska da de dimmiterte fra Legionen. Andre har vært gift og prøvd familielivet. I Puylobier finner de den aksept og harmoni som de møter i samfunnet forøvrig.

Levende legender

Mange av legionærene holder seg inne i sine boliger i pensjonshjemmet når turistene er her. Og når de går forbi på den støvete veien utenfor husene, er de ikke spesielt snakkesalige. Mest kjent er den 93 år gamle ungaren Komady, verdens eldste legionær. En levende legende, med hundrevis av sterke krigshistorier under trøya. Jeg passerer ham på den støvete veien utenfor. Komady bruker stokk, men holdningen er stolt. Jeg hilser høflig, men han ignorerer det. - I forrige uke prøvde vi å få ham til å stille opp i intervju med fransk fjernsyn, men han nektet, forklarer bestyreren meg. Den gamle krigshunden har snakket nok med journalister om kriger som tok sted lenge før de ble født. Komady tjenestegjorde under den legendariske general Rollet i mellomkrigsårene, og kjempet mot japanerne i Indokina under andre

Navn: L'Institution des Invalides de la Légion Etrangère i Puylobier.

Grunnlagt: 1953

Lokalisert: 20 km øst for Aix-en-Provence og 60 km nord for Marseille.

Overnattingssteder: Châmbres d'Hôtes à Puylobier er et komfortabelt hotell like i nærheten. Foruten dette er det også noen campingplasser i området. Elles er det nok av gjestehus og hoteller i de nærliggende byene.

Andre severdigheter i området: Chapelle Ermitage de St Ser du XIe siècle, Eglise paroissiale de Saint Pons, og Salon Sainte-Victoire, som er et galleri med motiv fra provencalske malere.

Fremmedlegionen: Etablert 1831. Del av den franske hær hvor utlendinger kan melde seg til militærtjeneste for minst en fem-års periode. Til gjengjeld får de fransk statsborgerskap og plettfritt rulleblad. For tiden tjenestegjør ca. 7700 menn fra 130 forskjellige nasjoner i Fremmedlegionen.

Nettsider: <http://www.invalides-puylobier.com/>

<http://www.puylobier.com/puylobier/Pages/legion.htm> (med kart)

under

verdenskrig. Han er den eneste overlevende etter den beinharde "dødsmarsjen" som fulgte i kjølvannet av kampene. Men det holder han for seg selv. En god legionær skryter ikke av sine skuddsår.

Keramikk som terapi

Mange av suvenirene stammer fra keramikkverkstedet som ligger knapt tyve meter unna. Eks-legionærene som jobber der virker mutte og innesluttete. Senesterke hender utformer klumper som skal bli til askebegre, vin-ausekar og figurer. Man kan ikke unnvære å tenke på en klasse med vanskeligstilte elever som får putle med sløydarbeid istedenfor å gjøre teoretiske fag. De færreste av dem har noe spesielt de vil dele med en norsk journalist. Men en kraftig spanjol, som har ansvaret for å legge keramikkplater inn i ovnen, slår gjerne av en kort prat om sin tid i verdens mest beryktede arme. - Jeg trengte en jobb, og kom over en vervingsplakat for Legionen i Marseille. Det var i 1978, nikker den middelaldrende kraftkaren, som vant sine medaljer i Tchad. - Det er klart jeg har sett mye brutalt, men det er viktig å tenke tilbake på de positive tingene man opplever i Legionen. Ikke de negative.

Kveldsfred

Klokka er fem. Fremmedlegionens utstasjonerte vakt ved Puylobier kimer i en gammel messingklokke, like ved siden av vaktbua. Alle besøkende må ut av porten. Suvenirbutikken og den koselige vesle kafeen stenger. Veteranene skal ha ro for kvelden. I det jeg går ut av porten legger jeg merke til noen ord som står hugget inn med meisel i muren. Legio Patria Nostra. Legionen er mitt fedreland.

Legionærenes pleiehjem har selvfølgelig egen vaktstue med militært vakthold.

På rekke og rad ligger legionærenes små leiligheter.

De tidligere legionærer jobber med alt fra tegning av historiske kart og produksjon av vin og kjeramikk til inntekt for pleiehjemmet.

Ledig verv i BFO

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) søker:

Saksbehandler (vikariat t.o.m. august)

BFO er Norges største tjenestemannsorganisasjon for militært personell. Ca 5.500 tjenestegjørende medlemmer, og over 10.000 medlemmer totalt gjør BFO til den nest største arbeidstakerorganisasjonen i Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Stat (YS-S). BFO er partipolitisk uavhengig, og har medlemmer i alle aldre og gradsnivåer. En demokratisk struktur, bygget på lokal tilstedeværelse gjennom mer enn 70 lokallforeninger i 5 regioner, kombinert med en ressurssterk sentral administrasjon.

Som arbeidstakerorganisasjon er BFO opptatt av hva vi oppnår i arbeidet med å ivareta medlemmenes økonomiske, faglige og sosiale rettigheter. Det gode fagforeningsarbeidet skal være BFOs kjennetegn. Dette krever at vi arbeider sammen mot samme mål og gjelder også for deg som kan tenke deg å søke stilling som:

Saksbehandler i Befalets Fellesorganisasjon

Forsvaret står overfor mange utfordringer i tiden som kommer. For å vedlikeholde BFOs kompetanse søker vi etter en kontormedarbeider som skal drive diverse saksbehandling. Varighet t.o.m. august 2005 med mulighet for forlengelse.

Kvinner oppfordres til å søke.

Saksbehandler:

Stillingen inngår i BFOs administrasjon med sekretariatsleder som nærmeste foresatte.

Arbeidsoppgaver:

- Behandle BFOs e-postkontoer
- Superbruker FIS Basis
- Delta i BFOs daglige drift

Profil:

- Samarbeidsorientert med evne til å arbeide selvstendig innenfor opptrukne rammer.
- Godt humør og engasjement for andre mennesker.
- Evne til å arbeide resultatorientert og systematisk.
- Evne til å ta selvstendig initiativ.

Må krav:

Gode datakunnskaper

Ønskelig:

- Bakgrunn fra Forsvaret.
- Kjennskap til Forsvarets avtaleverk

Betingelser:

Lønn iht avtale

Vil du vite mer kan du ringe BFO på 23 10 02 20 og spørre etter sekretariatsleder Arild Stange

Skriftlig søknad sendes:

Befalets Fellesorganisasjon
Postboks 501 Sentrum
0105 Oslo

Merk konvolutten "Søknad Saksbehandler".

Søknadsfrist: 28. februar 2005

I nära samarbete med Norska Försvaret

Airsafe Sweden AB, Box 834, 194 28 Upplands Väsby, Sweden

www.airsafe.se

+46 8-594 112 60

airsafe
F O L A

Bredbånd og telefoni fra BlueCom

Spesialtilbud til alle BFOs medlemmer.

- Lav pris på etablering og månedspris
- Bredbånd fra kun 329,- per mnd (850/384 Kbps)
- Telefoni kun 99,- per mnd

Inkluderer

- Gratis sikkerhetspakke
- Eget hjemmesideområde og 5 e-postkontoer
- Norges beste kundeservice

Les mer om bredbåndsavtalen på **www.bfo.no**

Bestill før 01. mars og få en måned GRATIS bredbånd.

Spørsmål til avtalen kan stilles til Rune Johansen, entertaiNET, på bfoads@entertainet.no eller tlf 982 40 640

BLUECOM BREDBÅND OG TELEFONI

- Landsdekkende bredbåndsnett
- Bredbåndstelefoni
- Fleksible hastigheter
- En perfekt løsning til din hjemme-PC-ordning
- Alltid på nett til fast pris

BlueCom er totalleverandør av bredbånds- og internettjenester, og en del av bredbåndskonsernet Catch Communications. Les mer på **www.bluecom.no**

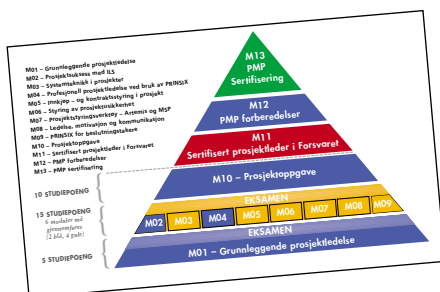
Ta kontakt på telefon 815 33 222 eller salg@bluecom.no

Prosjektledelse

- en karrierevei på lik linje som Operativ ledelse

Ny og spennende karrieremulighet

Forsvaret trenger flere hundre medarbeidere med dokumentert prosjektlederkompetanse i årene fremover. For å sikre at kompetansenivået er på et høyt nivå, åpnes det for muligheten til å videreutdanne seg gjennom Forsvarets fellesprogram i prosjektledelse som Forsvarets Forvaltningsskole (FFS) arrangerer i samarbeid med Metier Project Management Academy. Programmet loser deltakerne gjennom kompetanseområdene og frem til eksamen med tildeling av 30

studiepoeng og mulighet for sertifisering som Sertifisert prosjektleder i Forsvaret. Fellesprogrammet i prosjektledelse er modulbasert og åpent for alle; enten man har et leder-, medarbeider- eller leverandøransvar i prosjekter. Prosjektlederkompetanse er stadig mer etterspurt både i offentlig og privat sektor. Så ønsker man å gjøre karriere både i og utenfor Forsvaret, er en sertifisering i prosjektledelse én av de sikreste veiene, sier Steffen Evju, som er ansvarlig for Forsvarets fellesprogram i prosjektledelse hos FFS.

Prosjektledelse - et steg mot toppen

Forsvaret velger nå å satse på prosjektledelse som en karrierevei som kan kvalifisere til lederjobber på lik linje med operativ ledelse. Behovet for dyktige medarbeidere med pros-

jektkompetanse er stort, og fagområdet er i sterk vekst uten at antall kvalifiserte utøvere vokser i samme takt. Forsvaret trenger denne kompetansen så sterkt at vi strekker oss langt for å spandere utdanningen på deg! Fellesprogrammet i prosjektledelse fører frem til Forsvarets interne sertifisering, men gir deg også mulighet til å ta den internasjonale sivile sertifiseringen som Project Management Professional (PMP®).

Prinsix - Forsvarets prosjektstyringssystem

Forsvaret ønsker at opplæringsprogrammet skal gi en koordinert og ensartet opplæring i prosjektarbeid på tvers av forsvarsgrenene, og sikre full implementering av PRINSIX. - Kombinert med fokus på nettverksbygging og erfaringsoverføring, skal programmet bidra til å skape et felles, teoretisk rammeverk og felles prosjektterminologi. Vi ønsker å få opp fokuset på prosjektmetoder i Forsvaret. Vi ser store gevinster i at folk gjør ting likt. Da

blir det lettere å utveksle erfaringer. Samtidig vil det også bli lettere å føre kontroll, sier John Arild Korsnes, FLO.

Integrert læring gir stor grad av fleksibilitet

Fordi hverdagen til prosjektmedarbeidere kan være svært hektisk, er det vanskelig å samle personell over lang tid. Prosjektlederprogrammet legger opp til et integrert læringsløp der moduler eller deler av moduler formidles elektronisk. Deltakerne vil også få en elektronisk møteplass hvor de kan utveksle erfaringer med kolleger, medstudenter og faglig veileder.

Denne nye læringsformen skal gi hver enkelt økt faglig utbytte, og være en stor arena for innhenting av erfaringskunnskap, nettverk, et bibliotek med prosjektfaglig litteratur og målrettet jobbstøtte. Samtidig gir den studiet stor grad av fleksibilitet og individuell tilpassing. Den elektroniske møteplassen med tilgang til nevnte ressurser, vil være tilgjengelig også etter avsluttet kurs.

Kurskalender, våren 2005:

Modul nr	Modul navn	Kurssted	Dato
M09	PRINSIX for beslutningstakere	Sessvollmoen	18.-19. januar
M05	Innkjøp og kontraktsstyring I prosjekt	Sessvollmoen	25.-27. januar
M04	Profesjonell prosjektledelse ved bruk av PRINSIX	Sessvollmoen	1.-3. februar
M07	Prosjektstyringsverktøy - Artemis og MSP	Sessvollmoen	8.-10. februar
M03	Systemteknikk i prosjekter	Haakonvern	8.-11. februar
M02	Prosjekt suksess med integrert logistikkstøtte	Sessvollmoen	15.-17. februar
M05	Innkjøp og kontraktsstyring I prosjekt	Sessvollmoen	12.-14. april
M08	Ledelse, motivasjon og kommunikasjon	Sessvollmoen	19.-21. april
M02	Prosjekt suksess med integrert logistikkstøtte	Sessvollmoen	26.-28. april
M06	Styring av prosjektsikkerhet	Sessvollmoen	25.-26. mai
M03	Systemteknikk i prosjekter	Sessvollmoen	10.-13. mai
M04	Profesjonell prosjektledelse ved bruk av PRINSIX	Sessvollmoen	31. mai-2. juni
M07	Prosjektstyringsverktøy - Artemis og MSP	Sessvollmoen	7.-9. juni
1. samling	Sertifisering	Sessvollmoen	9.-10. mars
2. samling	Sertifisering	Sessvollmoen	27.-28. april

Gå til www.prinsix.no og meld deg på - nå!

merlin

Merlin Design AS utvikler og markedsfører profesjonelle løsninger innen bærbart lys. Produktene spenner fra de minste diodelykter, "tac lights" via oppladbare, større lykter til Merlins hovedprodukt; Falconeye ML50/30.

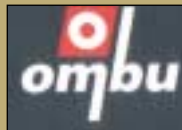
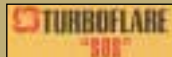

Falconeye ML50/30 er en norsk-utviklet og norskprodusert beredskapslykt for bruk under de mest krevende arbeidsforhold. Lykten kombinerer funksjonalitet med intens lysstyrke. Utviklet for profesjonelle brukere i samarbeid med Forsvaret og Politiet. Brukes idag av bl.a. Saniteten og Ingeniørvåpenet.

Bruksområder:

- søk
- minerydding
- skadestedsbelysning
- overvåking (IR)
- kirurgisk operasjonslys (heving av fargetemp)
- evakueringslys/nøddlysfunksjon

Merlin Design AS distribuerer og markedsfører også disse kvalitetsproduktene:

merlin

Merlin Design AS
Lyder Sagensgt. 19
0358 Oslo

Telefon: 22 60 44 33
Fax: 23 19 88 81

e-post: info@merlindesign.no
web: www.merlindesign.no

Bergans

OF NORWAY

**Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over**

**Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no**